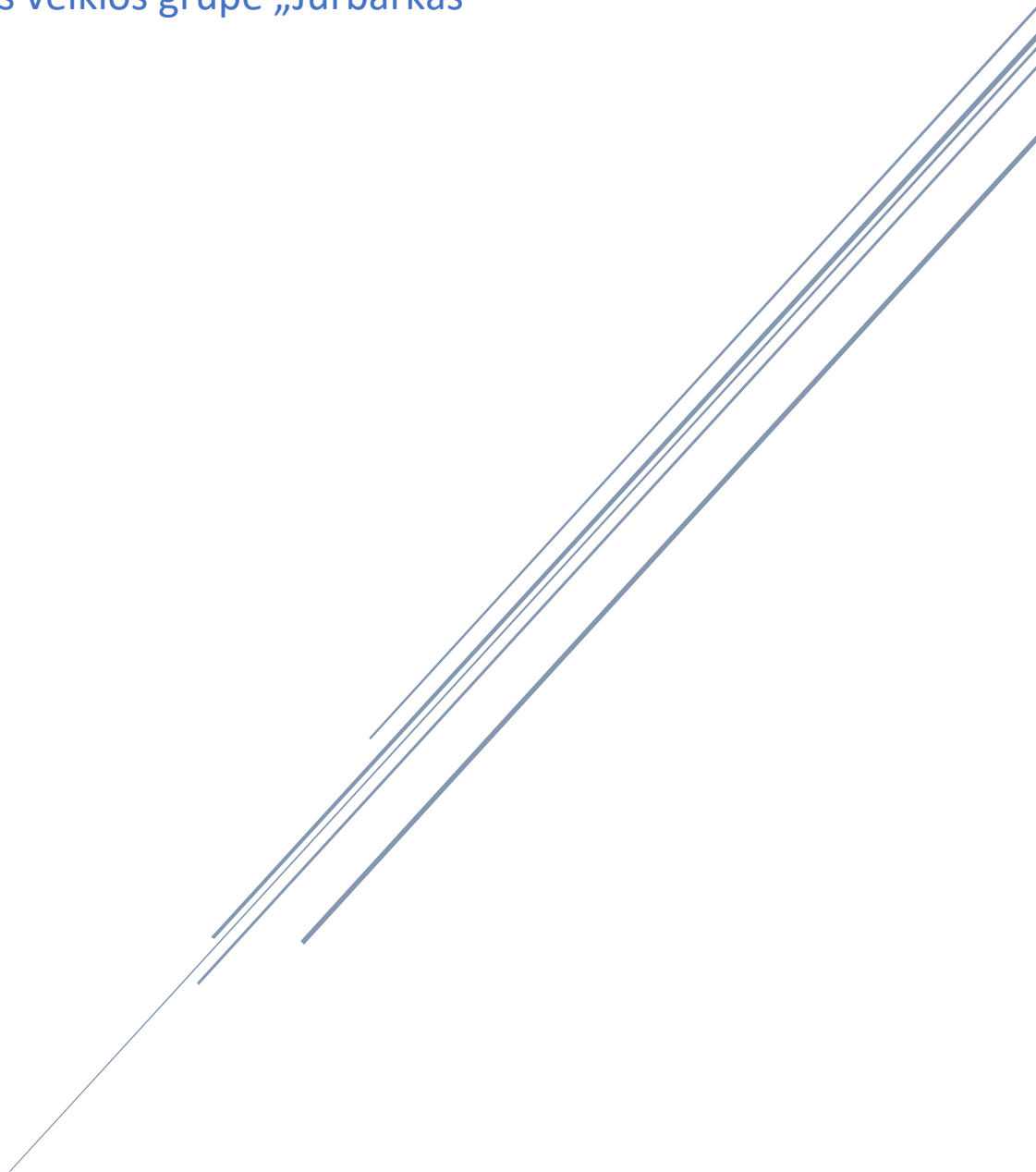

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

JURBARKO MIESTO 2024-2029 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

Miesto vietos veiklos grupė „Jurbarkas“

TURINYS

PAVEIKSLĖLIŲ SĄRAŠAS	2
ĮVADAS.....	3
VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAKOMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS	4
TERITORIJA	4
GYVENTOJAI SAVIVALDYBĖJE IR MIESTE	4
TERITORIJOS, KURIAI RENGIAMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, ANALIZĖ	12
POREIKIŲ IR GALIMYBIŲ ANALIZĖ	12
STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ ANALIZĖ	29
VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI, ĮSKAITANT IŠMATUOJAMAS REZULTATO SIEKTINAS REIKŠMES	30
GYVENAMOSIOS VIETOVĖS BENDRUOMENĖS DALYVAVIMO RENGIANČIA STRATEGIJĄ EIGA	36
VIEŠIEJI PRISTATYMAI IR KONSULTACIJOS	36
JURBARKO MIESTO 2024–2029 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS FINANSINIS VEIKSMŲ PLANAS	40
VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VALDYMO, STEBĖSENOS IR VERTINIMO TVARKA	47
VPS VALDYMAS, STEBĖSENA, VERTINIMAS IR KEITIMAI.....	47

PAVEIKSLĖLIŲ SĄRAŠAS

1 pav. Jurbarko r. gyventojų skaičiaus pokytis 2018–2022 m.	4
2 pav. Jurbarko m. gyventojų skaičiaus pokytis 2018–2022 m.	5
3 pav. Pagyvenusių (55+) ir senyvo (pensinio) amžiaus gyventojų dalies dinamika iš visų Jurbarko miesto gyventojų 2018–2022 m., proc.	6
4 pav. Bedarbių skaičius Jurbarko savivaldybėje 2018 m. sausio 1 d. – 2023 m. sausio 1 d.	7
5 pav. Dirbančių su Individualios veiklos pažymėjimu (IDV) ir įsigijusių verslo liudijimą (VL) Jurbarko mieste 2018–2022 m.	7
6 pav. Naujų įmonių skaičius Jurbarko mieste 2018–2022 m.	8
7 pav. SUP vaikų dalis iš visų ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigas lankančių vaikų Jurbarko mieste 2018 – 2022 m.	9
8 pav. Socialinę riziką patiriančių šeimų skaičius Jurbarko mieste 2018–2022 m.	9
9 pav. Socialinės pašalpos gavėjų dalis, dalyvaujanti ADRP Jurbarko rajone 2018 – 2022 m.	10
10 pav. Pensinio amžiaus gyventojų skaičius Jurbarko mieste 2018–2022 m.	11
11 pav. Aukščiausio ir žemiausio nedarbo teritorijos 2023 m. sausio 1 d.	13
12 pav. Metų pabaigoje registruotų ilgalaikių bedarbių, jaunimo iki 29 m. ir asmenų nuo 50 m. skaičius 2018 – 2022 m.	14
13 pav. Vidutinis metinis bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus žmonių 2018 – 2022 m.	15
14 pav. Užimtumo lygis savivaldybėse, Tauragės apskrityje ir Lietuvoje 2018 – 2022 m.	16
15 pav. Profesijos, kurių darbuotojų labiausiai trūko apskrityse 2022 m. (asmeniui tenkančių laisvų darbo vietų skaičius)	17
16 pav. Veikiančių smulkių ir vidutinių įmonių skaičius, tenkantis 1000 gyventojų 2022 m.	18
17 pav. Ūkio subjektų dalis, turinti bent 1 dirbantį asmenį dalis savivaldybėse, Tauragės apskrityje ir Lietuvoje	18
18 pav. Veikiančių ūkio subjektų skaičius, tenkantis 1000 gyventojų 2018 – 2022 m.	19
19 pav. Įmonių (nefinansinių) apyvarta, tūkst. Eur 2018 – 2022 m.	19
20 pav. Naujų darbo vietų kūrimas Jurbarko rajone 2018 – 2022 m.	20
21 pav. Tiesioginės užsienio investicijos tenkančios 1 gyventojui 2018 – 2022 metais	21
22 pav. Vidutinis darbo užmokestis Jurbarko savivaldybėje, Tauragės apskrityje ir Lietuvoje	22
23 pav. Skurdo rizikos lygis Jurbarko rajono savivaldybėje 2018 – 2022 m.	22
24 pav. Suaugusių asmenų skurdo rizikos lygis 2018 – 2022 m.	23
25 pav. Socialines pašalpas gaunančių šeimų dalis, gaunanti socialines paslaugas Jurbarko raj. savivaldybėje 2018 – 2022 m.	25
26 pav. Savivaldybės išlaidų NVO teikiamoms socialinėms paslaugoms finansuoti dalį, iš visų savivaldybės išlaidų, skirtų socialinėms paslaugoms 2018 – 2022 m.	27

IVADAS

Miesto vietos veiklos grupė „Jurbarkas“ (toliau – MVVG „Jurbarkas“) yra Jurbarko mieste veikianti organizacija, jungianti nevyriausybinių, bendruomeninių organizacijų, verslo sektoriaus ir vietos valdžios institucijų atstovus. MVVG „Jurbarkas“ juridinių asmenų registre buvo įregistruota 2015 m. liepos 13 d.

Pagrindinis MVVG „Jurbarkas“ veiklos tikslas – pagal savo veiklos kompetenciją ir galimybes skatinti Jurbarko miesto plėtrą, aktyviai dalyvauti rengiant ir įgyvendinant plėtros planus ir programas Jurbarko mieste, taip prisidedant prie kryptingo miesto vystymo ir reikšmingų socialinių, ekonominių ir kitų problemų sprendimo.

MVVG „Jurbarkas“ parengtos Jurbarko miesto 2024–2029 vietos plėtros strategijos (toliau – VPS) tikslas, uždaviniai ir veiksmai suformuoti pagal 2021–2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos 4.7 uždavinį „Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes, nediskriminavimą ir aktyvų dalyvavimą, ir gerinti įsidarbinamumą, ypač palankių sąlygų neturinčių grupių“ bei 4.9 uždavinį „Skatinti marginalizuotų bendruomenių, mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir nepalankioje padėtyje esančių grupių, įskaitant specialiųjų poreikių turinčius asmenis, socialinę ir ekonominę įtrauktį vykdant integruotus veiksmus, be kita ko, teikti aprūpinimą būstu ir socialines paslaugas“.

VPS tikslas – Gerinti gyvenimo kokybę Jurbarko miesto gyventojams.

Šiam tikslui pasiekti išskirti 2 uždaviniai, kurių kiekvienas turi po 2 veiksmus:

1.1. Uždavinys. Padidinti socialinių ir kitų gyventojams reikalingų paslaugų įvairovę ir prieinamumą
1.1.1. Veiksmas. Nepalankioje padėtyje esantiems gyventojams socialinių ir kitų reikalingų paslaugų teikimas;

1.1.2. Veiksmas. Socialinio verslo kūrimas ir plėtra.

1.2. Uždavinys. Motyvuoti gyventojus integruotis į darbo rinką ir kurti bei plėtoti verslą

1.2.1. Veiksmas. Gyventojams reikalingų įgūdžių ir kompetencijų stiprinimas, siekiant jų integracijos į darbo rinką;

1.2.2. Veiksmas. Konsultacijos ir mokymai, norintiems pradėti verslą ir jauno verslo subjektams.

Iš viso VPS numatyta 1 179 075,00 Eur suma, iš jų Europos socialinio fondo lėšos – 662 808,75 Eur, Europos regioninės plėtros fondo lėšos – 275 973,75, Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos – 165 667,50 Eur ir Jurbarko rajono savivaldybės biudžeto lėšos – 74 625,00 Eur. Vietos projektams finansuoti numatyta suma – 995 000 Eur.

VPS įgyvendinimo laikotarpis – nuo 2024 metų iki 2029 m. rugsėjo 1 d.

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS

TERITORIJA

Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija – Jurbarko miestas.

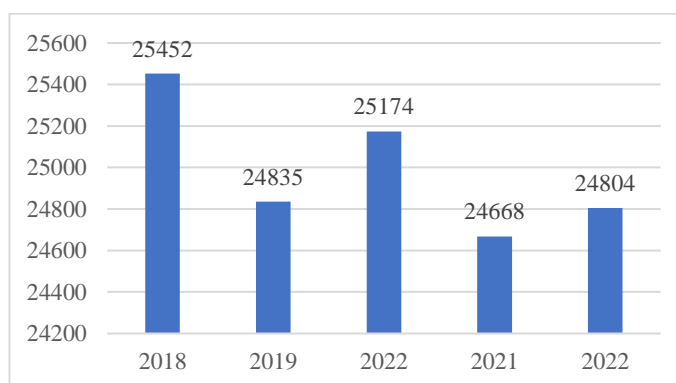

Jurbarko miestas – Jurbarko rajono savivaldybės, kuri išsidėsčiusi pietvakarinėje Lietuvos dalyje, Tauragės apskrityje, centras. Jurbarko miesto teritorijos plotas esamose juridinėse ribose yra 1274 ha. Nuo Tauragės nutolęs 45 km į pietryčius, nuo Kauno – 86 km į vakarus, nuo Šakių – 22,5 k. į šiaurę, nuo Klaipėdos 123 km į rytus. Jurbarko miestas įsikūręs dešiniajame Nemuno upės krante, trijų upių – Nemuno, Mituvos ir Imsrės – santakoje. Vakarinis miesto pakraštys šliejasi prie didžiulio miškų masyvo (Karšuvos girios), besidriekiančio toli į vakarus ir šiaurę. Pietinė miesto riba – Nemuno upė, per kurią

yra vienintelis visame rajone tiltas, jungiantis Jurbarką su kitoje pusėje esančiu Marijampolės apskrities Šakių rajonu.

GYVENTOJAI SAVIVALDYBĖJE IR MIESTE

Gyventojų skaičius savivaldybėje. Valstybės duomenų agentūros informacija, Jurbarko r. 2022 m. (2023 m. pradžios duomenys) buvo 24668 gyventojai. Analizuojant duomenis, galime teigti, kad Jurbarko miesto gyventojai sudaro kiek mažiau nei pusę (42 proc.) rajono gyventojų. Lyginant su 2018 m. (2019 m. pradžios duomenys), 2022 m. Jurbarko r. savivaldybėje, priešingai nei Jurbarko mieste, gyventojų sumažėjo 3 proc. – šis rodiklis atitinka Tauragės apskrityje stebimą gyventojų pokytį (-3 proc.), tačiau yra mažesnis nei Lietuvos rodiklis – šalyje fiksuotas 2 proc. augimas. Ši tendencija būdinga ir kaimyninėse savivaldybėse, pavyzdžiui – Šilalės r. savivaldybės gyventojų skaičius sumažėjo nuo 22410 iki 21258 arba 5,14 proc.¹

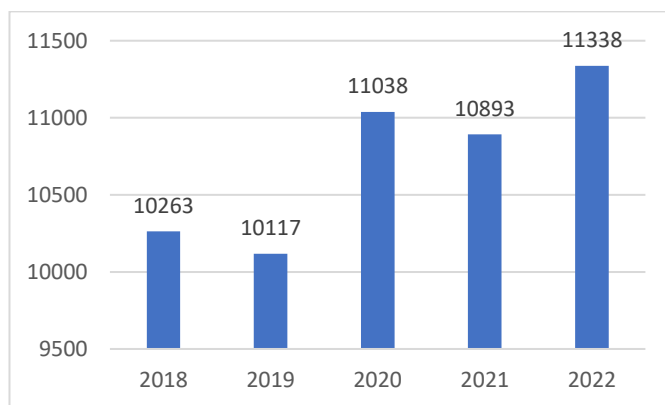

1 pav. Jurbarko r. gyventojų skaičiaus pokytis 2018–2022 m.

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.

¹ Valstybės duomenų agentūra. Rodiklių duomenų bazė. Nuolatinių gyventojų skaičius metų pradžioje. Prieiga internete: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=5900fbea-7b5a-4c23-9bd2-1fa59ff51aca>

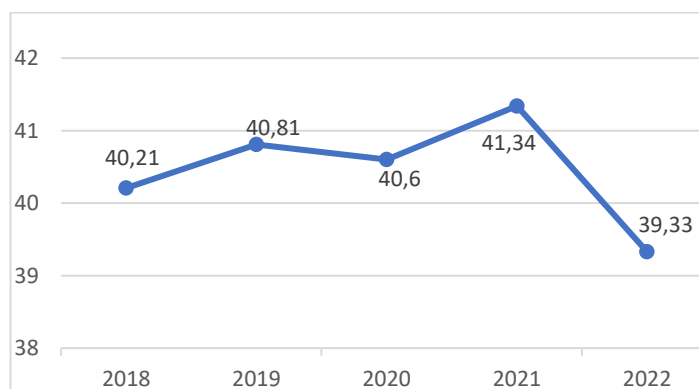
Jurbarko miesto gyventojai. Valstybės duomenų agentūros informacija, 2022 m. (2023 m. sausio 1 d. duomenys), nuolatinių gyventojų Jurbarko mieste buvo 11338, tai 10 proc. didesnis skaičius nei 2018 m. (2019 m. sausio 1 d.). Taigi, galime daryti išvadą, kad gyventojų skaičius Jurbarko mieste auga. [R1] Pastebėtina, kad panašių savivaldybių miestuose demografinės ir migracinės tendencijos nevienodos - Šilalės savivaldybės miesto gyventojų skaičius sumažėjo nuo 4722 iki 4678, tačiau Šilutės mieste, kuris taip pat ir pasienio savivaldybė, gyventojų skaičius mieste taip pat padidėjo nuo 15111 iki 16122.²

2 pav. Jurbarko m. gyventojų skaičiaus pokytis 2018–2022 m.

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.

Remiantis duomenimis, kuriuos pateikia Valstybinė duomenų agentūra, 2022 m. (2023 m. pradžios duomenys) didžiausią gyventojų grupę sudarė vyriausi gyventojai – 75 m. ir vyresni asmenys (10 proc.), mažiausią – jauniausieji, po 4 proc. vaikai iki 4 m. ir nuo 5 iki 9 m. amžiaus. Pažymėtina, kad žemas procentas skaičiuojamas ir kitose vaikų ir jaunimo amžiaus grupėse: po 5 proc. 10–14 m., 15–19 m., 20–24 m., 25–29 m. 2018–2023 m. sparčiausias augimas stebimas 35–39 m. grupėje (65 proc.), didžiausias neigiamas pokytis – 5–9 m. amžiaus vaikų tarpe (-24 proc.). Panašūs procesai stebimi ir Šilutės mieste, kur taip pat mažėja vaikų ir jaunimo skaičius, senyvo amžiaus žmonių dalies dinamika išlaiko panašias tendencijas³

3 pav. Pagyvenusių (55+) ir senyvo (pensinio) amžiaus gyventojų dalies dinamika iš visų Jurbarko miesto gyventojų 2018–2022 m., proc.

Šaltinis: Jurbarko rajono savivaldybė

² Valstybės duomenų agentūra. Rodiklių duomenų bazė. Nuolatinių gyventojų skaičius metų pradžioje. Prieiga internete: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=5900fbea-7b5a-4c23-9bd2-1fa59ff51aca>

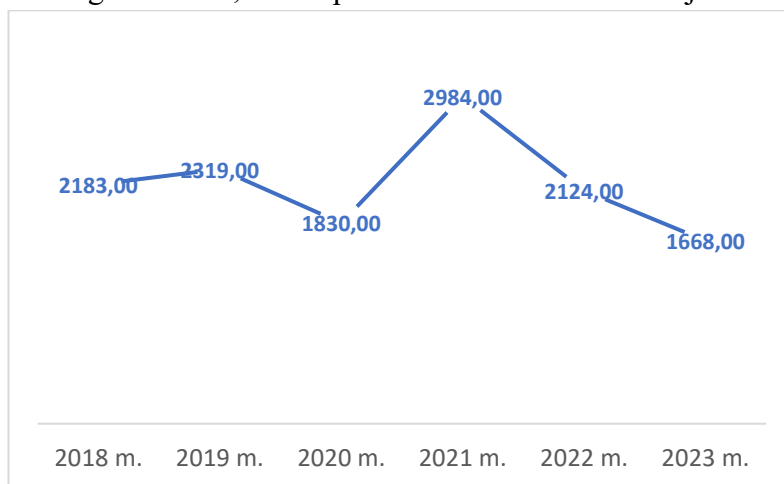
³ Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internete: <https://osp.stat.gov.lt/gyventojai1>

Iš įvairių gyventojų grupių pagal amžių (vaikai iki 18 m., jaunimas (14-29 m. asmenys) darbingo amžiaus (30 – 54 m. asmenys), vyresnio (55+) ir senyvo (pensinio) amžiaus žmonių) vyresnio ir senyvo amžiaus grupė Jurbarko mieste sudaro vieną didžiausių gyventojų dalių ir svarbiausių dalių, atsižvelgiant į darbo rinkos situaciją, socialinių bei kitų gyventojams aktualių paslaugų būklę.

Kadangi dalis analizuojamų duomenų yra apie Jurbarko rajoną, išskiriant tikslines grupes taikoma nustatyta proporcija – Jurbarko miesto gyventojai sudaro 45,7 proc. Jurbarko rajono gyventojų. Išskyrus gyventojų skaičiaus dinamikos skirtumą Jurbarko mieste ir Jurbarko rajone, daugiau nėra fiksuojama kokių nors reikšmingų skirtumų tarp miesto ir kaimo gyventojų.

2021 m. gyventojų surašymo duomenimis (Valstybės duomenų agentūros informacija), Jurbarko mieste pagal tautybę gyventojai pasiskirsto taip: didžioji dalis gyventojų (98 proc.) – lietuviai (9968 asmenys), rusų – 44 asmenys, lenkai – 14 asmenų, ukrainiečiai – 9 asmenys, baltarusiai – 3 asmenys, kitos tautybės – 38 asmenys.

Bedarbiai. 2023 m. sausio 1 d. bedarbių skaičius Jurbarko r. savivaldybėje siekė 1668 iš jų – 844 moterys ir 824 vyrai ir nuo 2018 m. sausio 1 d. jis sumažėjo. Nedarbo lygis per 2021 metus sparčiai išaugo dėl ekstremalios situacijos ir karantino paskelbimo visoje šalyje. 2022 m. ir 2023 m. stebimas mažėjantis bedarbių skaičius. [R2] Panaši nedarbo dinamika susiklosto ir Šilutės mieste, kuriame nedarbo lygis žymiai išaugo 2021 m., tačiau per 2022 – 2023 m. sumažėjo.⁴

4 pav. Bedarbių skaičius Jurbarko savivaldybėje 2018-2023 m. sausio 1 d.

Darbo rinkai besirengiantys asmenys. Remiantis Užimtumo tarnybos (toliau – UŽT) atlikta Lietuvos užimtumo 2022 m. tendencijose pateiktais analizės duomenimis, darbo rinkai besirengiančių asmenų dalis sudarė 11,2 proc. visų UŽT klientų⁵. UŽT duomenimis Jurbarko rajono savivaldybėje 2022 m. metų pabaigoje buvo 348 tokie asmenys ir tai sudarė 15,5 proc. UŽT klientų, kas įrodo statistiškai didesnę dalį nei Lietuvos vidurkis. Šilutės rajono savivaldybėje tokie asmenys sudaro 12,5

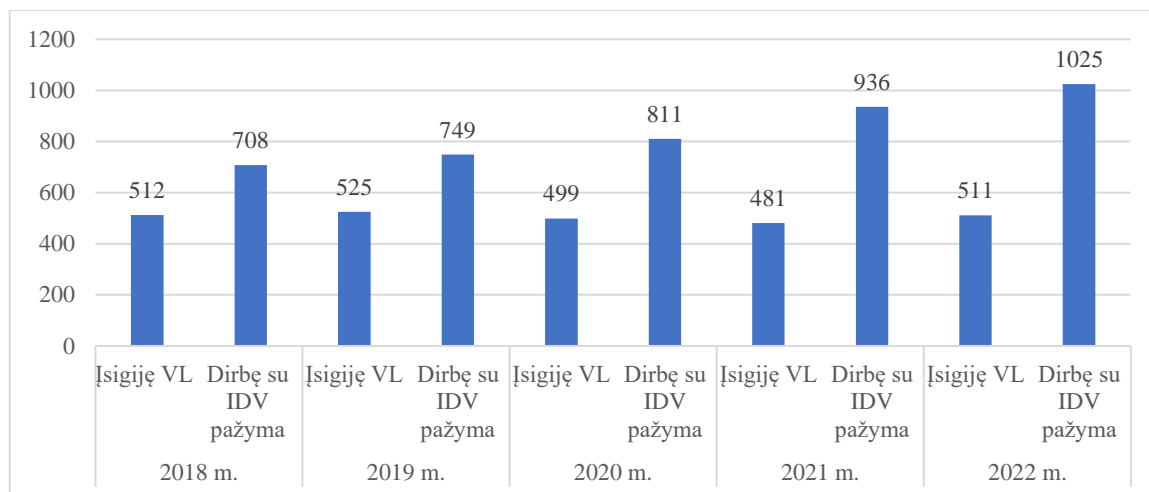
⁴ Šilutės rajono 2024 – 2029 m. vietos plėtros strategijos projektas, P.12, 3 pav. Prieiga internete:

<https://www.pamariokrastas.lt/docs/VPS%202023-2029%20M/VPS%20naujas%20teikimas%20ir%20derinimas/%C5%A0ILUT%C4%96S%20M.%20VPS%20PROJEKTAS%202023-11-22.pdf>

⁵ Užimtumo tarnyba. Lietuvos užimtumo 2022 m. tendencijos ir ateities prognozės, Vilnius, 2023. P.48 Prieiga internete: <https://uzt.lt/data/public/uploads/2023/02/lietuvas-uzimtumo-2022-m.-tendencijos-ir-ateities-prognozes.pdf>,

proc. UŽT klientų, tačiau Šilalės ir Šakių savivaldybėse – 20-22 proc.⁶ Iš jų apie 86 proc. anksčiau buvo registruoti bedarbio statusu.

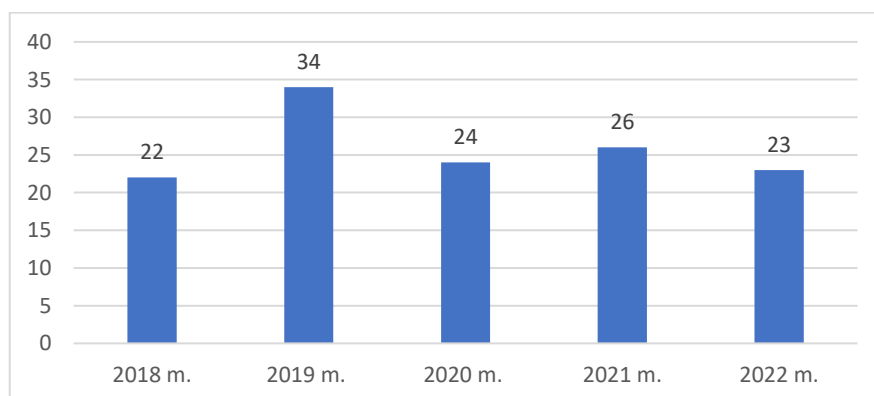
Jauno verslo subjektai (asmenys, kurie pradėjo verslą ne anksčiau kaip prieš 2 metus). 2018–2022 m. dirbančiųjų su individualios veiklos pažymėjimu skaičius padidėjo kone perpus (45 proc.), o įsigijusių verslo liudijimą – liko panašus (2018 m. – 512). Panaši situacija stebima ir Šilutės mieste⁷ [R3]

5 pav. Dirbančių su Individualios veiklos pažymėjimu (IDV) ir įsigijusių verslo liudijimą (VL) Jurbarko mieste 2018–2022 m.

Šaltinis: Valstybės mokesčių inspekcija.

Jurbarko mieste nežymiai daugėja naujų įmonių. Didžiausias skaičius naujų įmonių minimu periodu registruotas prieš pandemiją – 2019 m., tada registruotos 34 naujos įmonės, 2022 m. įsteigtų naujų įmonių skaičius buvo nežymiai didesnis nei 2018.

6 pav. Naujų įmonių skaičius Jurbarko mieste 2018–2022 m.

Šaltinis: Valstybės mokesčių inspekcija.

⁶ Užimtumo tarnyba, statistiniai rodikliai. Vidutinis metinis darbo rinkai besirengiančių asmenų skaičius. Nuoroda internete: <https://uzt.lt/darbo-rinka/statistiniai-rodikliai/88>

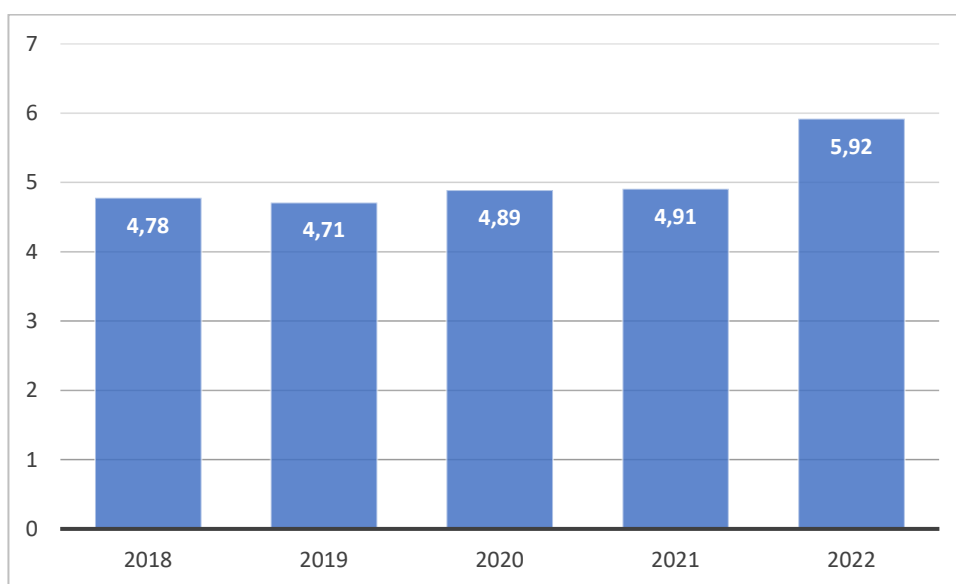
⁷ Šilutės rajono 2024 – 2029 m. vietos plėtros strategijos projektas, P.27, 9 lentelė. Prieiga internete: <https://www.pamariokrastas.lt/docs/VPS%202023-2029%20M/VPS%20naujas%20teikimas%20ir%20derinimas/%C5%A0IOLUT%C4%96S%20M.%20VPS%20PROJEKTAS%202023-11-22.pdf>

Nepalankias sąlygas turintys vaikai. Nepalankias sąlygas turinčių vaikų tikslinė grupė Jurbarko yra pakankamai ženkli. Ją sudaro vaikai su negalia, tėvų globos netekę vaikai, socialinę riziką patiriantys vaikai, specialiųjų ugdymosi poreikių (toliau – SUP) vaikai. Savivaldybės socialinės paramos skyrius nerenka duomenų apie vaikus su negalia, tėvų globos netekusius vaikus, socialinę riziką patiriantys vaikai mieste, tačiau atsižvelgiant į tai, kad Jurbarko mieste gyvena 45,7 proc. rajono gyventojų, o nėra fiksuojama kokių nors reikšmingų skirtumų tarp miesto ir kaimo gyventojų, darytina išvada, jog žemiau pateiktų vaikų dalis iš visų vaikų ir tos dalies augimo tendencijos yra panašios. Nors vaikų su negalia skaičius Jurbarko rajone yra nuolat kintantis, jų dalis iš visų vaikų palengva didėja. Jurbarko rajono savivaldybės socialinės paramos skyriaus duomenimis, 2018 m. Jurbarko savivaldybėje buvo 145 vaikai su negalia arba 3,1 proc., o 2022 m. – 154 arba 3,7 proc. Panaši dalis vaikų turinčių negalią yra ir Šilutės mieste.⁸

Tėvų globos netekusių vaikų dalis iš visų vaikų yra taip pat didėjanti. Jurbarko rajono savivaldybės socialinės paramos skyriaus duomenimis, 2018 m. tokių vaikų buvo 76 (1,7 proc.), o 2022 m. – jau 90 (2,2 proc.).

Didėjo ir socialinę riziką patiriančių vaikų dalis 2018 m. tokių vaikų buvo 226 (5 proc.), o 2022 m. – 272 (6,5 proc.). Šiuo aspektu, Jurbarko savivaldybė skiriasi nuo Šilalės miesto, kuriame socialinę riziką patiriančių vaikų skaičius per 2018 – 2022 m. sumažėjo ketvirtadaliu nuo 45 iki 33.⁹

7 pav. SUP vaikų dalis iš visų ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigas lankančių vaikų Jurbarko mieste 2018–2022 m.
Šaltinis: Jurbarko rajono švietimo, kultūros ir sporto skyrius

SUP vaikų skaičius, iš visų vaikų, lankančių Jurbarko miesto ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo ugdymo įstaigas per 2018-2022 metus palengva didėjo nuo 86 iki 115 vaikų, o SUP vaikų dalis iš

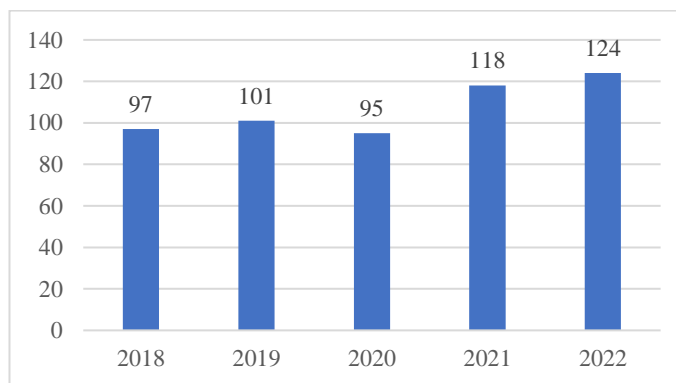
⁸ Šilutės rajono 2024 – 2029 m. vietos plėtros strategijos projektas, P.21, Prieiga internete:

<https://www.pamariokrastas.lt/docs/VPS%202023-2029%20M/VPS%20naujas%20teikimas%20ir%20derinimas/%C5%A0ILUT%C4%96S%20M.%20VPS%20PROJEKTAS%202023-11-22.pdf>

⁹ Šilalės miesto 2023 – 2029 m. vietos plėtros strategijos projektas. 1 priedas. Paveikslai ir lentelės, 4 lentelė. Prieiga internete: <https://silale.lt/wp-content/uploads/2023/11/1-priedas.-Paveikslai-ir-lenteles.docx>

visų vaikų padidėjo nuo 4,78 iki 5,92 proc. Panašios tendencijos stebimos ir Šilutės rajono savivaldybėje, kur SUP mokinių skaičius didėjo dar sparčiau: nuo 523 iki 580¹⁰.

Socialinės rizikos šeimos. Jurbarko rajono savivaldybės duomenimis, 2018-2022 m. **Jurbarko m. socialinę riziką patiriančių šeimų skaičius padidėjo kone trečdaliu (28 proc.):** 2018 m. tokių šeimų skaičiuota 97, 2022 m. – 124.

8 pav. Socialinę riziką patiriančių šeimų skaičius Jurbarko mieste 2018–2022 m.

Šaltinis: Jurbarko miesto savivaldybės administracija.

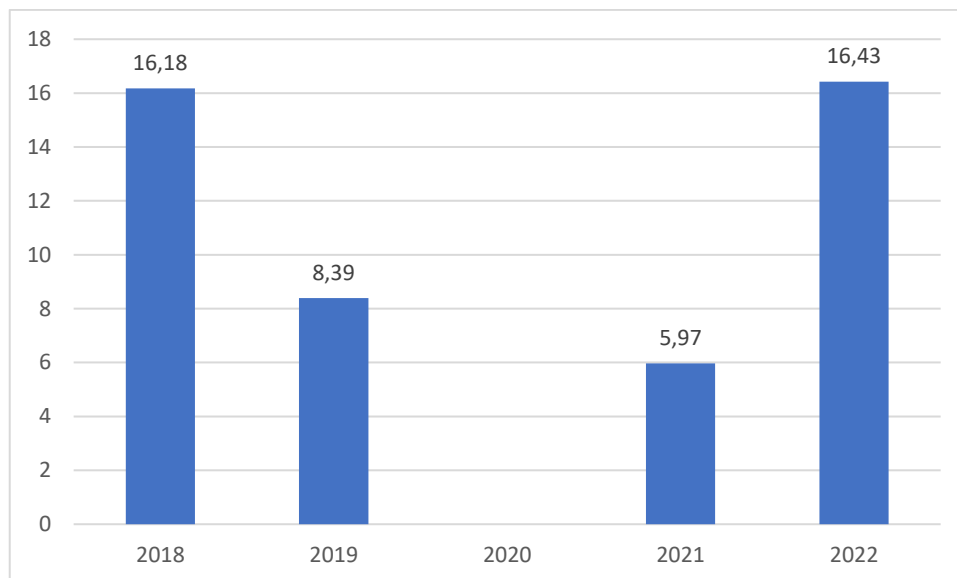
Tiek Jurbarko rajono savivaldybės socialinės paramos skyriaus surinkta informacija, tiek tyrimų duomenys rodo, kad tokios šeimos dažniausiai patiria skurdą, turi menką motyvaciją integruotis į darbo rinką, turi priklausomybę nuo alkoholio ar kitų psichotropinių medžiagų, susiduria su problemomis auklėdami vaikus. Šioms šeimoms pirmiausia reikalingos bazinės paslaugos šeimai, prevencinės socialinės paslaugos.

Socialinės paramos gavėjai. Analizuojant skurdą patiriančių asmenų – socialinių pašalpų gavėjų motyvaciją integruotis į darbo rinką, pažymėtini keli veiksniai. Remiantis socialinės paramos veiksmingumo indekse pateikta stebėsenos rodiklių informacija apie socialinės pašalpos gavėjų, aktyviai dalyvaujančių aktyvios darbo rinkos priemonėse (toliau - ADRP) dalį iš visų pašalpos gavėjų, pažymėtina, kad per 2018-2022 m. ši dalis Lietuvoje sumažėjo nuo 14,75 proc. iki 11,85 proc. Jurbarko rajone tuo tarpu jų dalis 2018-2021 m. periodu sumažėjo nuo 16,18 iki 5,97 proc., bet 2022 m. staigiai paaugo iki 16,43 proc. (2020 m. Jurbarko raj. savivaldybės duomenų nėra), pagal šį rodiklį Jurbarkas lenkia panašias - Šilalės, Šilutės ir Šakių rajonų savivaldybes. Suaugusių pašalpų gavėjų, kurie gauna susijusias su darbu pajamas, įskaitant savarankiškai dirbančius dalis Lietuvoje 2018-2022 m. didėjo nuo 21,8 proc. iki 32,4 proc. Tuo tarpu Jurbarko rajone per tą patį periodą šis augimas buvo ne toks ženklus – nuo 28,88 proc. iki 32,86 proc. Pagal šį rodiklį Jurbarkas lenkia Šilutės rajoną (31,37 proc.), kuriame per paskutinius metus dirbančių socialinės pašalpos gavėjų dalis sumažėjo, tačiau atsilieka nuo Šilalės (47,99 proc.) bei Šakių (44,67 proc.).¹¹ **Ši statistika įrodo kad tik mažesnė dalis socialinės pašalpos gavėjų yra motyvuoti integruotis į darbo rinką.**

¹⁰ Šilutės rajono savivaldybės 2021 metų švietimo pažangos ataskaita. Prieiga internete:

<https://www.silute.lt/data/public/uploads/2022/10/silutes-rajono-savivaldybes-2021-m.-pazangos-ataskaita-1.pdf>

¹¹ Socialinės paramos veiksmingumo indeksas. Stebimi rodikliai. Suaugusių pašalpos gavėjų, kurie gauna susijusias su darbu pajamas, (įskaitant savarankiškai dirbančius) dalis.

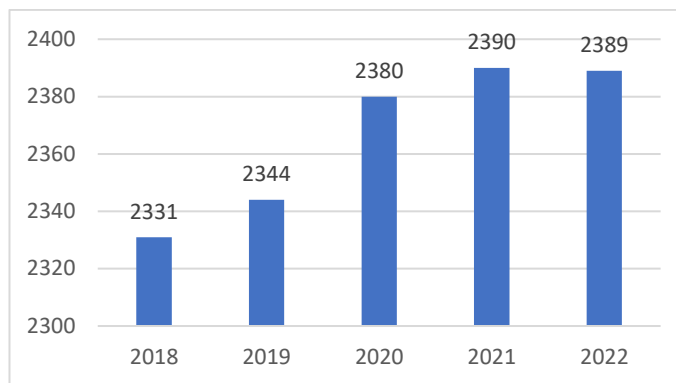
9 pav. Socialinės pašalpos gavėjų dalis, dalyvaujanti ADRP Jurbarko rajone 2018–2022 m., proc.

Šaltinis: Socialinės paramos veiksmingumo indeksas

Asmenys, turintys negalią. Negalia – dar vienas socialines paslaugas įtakojančių veiksnių, ypač stiprus kiekvienai amžiaus grupei. Negalia iš esmės keičia žmogaus gyvenimą ir didele dalimi yra iššūkis šeimoje, ugdymo ir švietimo sistemoje, socialiniame gyvenime, darbo rinkoje ar sulaukus pensinio amžiaus. Tai daugialypis veiksnys, lemiantis poreikį socialinėms paslaugoms. Čia aktualios pagalbos į namus paslaugos, dienos socialinė globa namuose ar institucijoje, trumpalaikė socialinė globa, sudėtingiausiais atvejais – ilgalaikė socialinė globa. Jurbarko mieste 2018-2022 m. (2023 m. ir 2018 m. sausio 1 d. duomenys) **36 proc. sumažėjo suaugusių asmenų su negalia**, kurių 2022 m. buvo 1295. Panašios tendencijos stebimos ir Šilalės rajono savivaldybėje¹² Tačiau 2022 m. metais skaičiuoti **154 vaikai su negalia – tai 6 proc. daugiau nei 2018 m.**

Senyvo (pensinio) amžiaus gyventojai. Jurbarko mieste auga pensinio amžiaus gyventojų skaičius. Jurbarko rajono savivaldybės pateiktais duomenimis, 2022 m. Jurbarko mieste gyveno 2389 pensinio amžiaus gyventojai – tai 2 proc. daugiau negu 2018 m. Senyvame amžiuje būdingos ligos, oraus pragyvenimo neužtikrinančios pensijos, vienišumas. Dažniausiai senjorams nustatomas pagalbos į namus, socialinės globos, transporto paslaugų poreikis, reikalingos techninės pagalbos priemonės (vežimėliai, lazdelės, vaikštynės ir kita). Stebima vis retesnė suaugusių vaikų pagalba pensinio amžiaus tėvų priežiūros procese. Senyvo amžiaus asmenys neretai gyvena vieni, netekę sutuoktinių. Teikiant socialines paslaugas, gerinamos ne tik senyvo amžiaus asmenų, bet ir jų vaikų (t. y. suaugusių darbingo amžiaus gyventojų) gyvenimo kokybė, sudarant galimybę aktyviau dalyvauti darbinėje veikloje.

¹² Šilalės miesto 2023 – 2029 m. vietos plėtros strategijos projektas. 1 priedas. Paveikslai ir lentelės, 4 lentelė. Prieiga internete: <https://silale.lt/wp-content/uploads/2023/11/1-priedas.-Paveikslai-ir-lenteles.docx>

10 pav. Pensinio amžiaus gyventojų skaičius Jurbarko mieste 2018–2022 m.

Šaltinis: Jurbarko miesto savivaldybės administracija.

Tikslinės grupės. VPS tikslinės grupės yra įvardintos atsižvelgiant ne tik į strateginės analizės rezultatus, bet ir informacinių – konsultacinių renginių metu aptariant su gyventojais, viešojo, NVO bei privataus verslo atstovais galimas tikslines grupes, o taip pat atsižvelgiant į Jurbarko miesto gyventojų apklausos rezultatus, kurių metu gyventojai išskyrė didžiausią socialinę atskirtį patiriančias grupes ir įvardino socialines paslaugas, užtikrinančias šių grupių įtrauktį bei aprėptį.

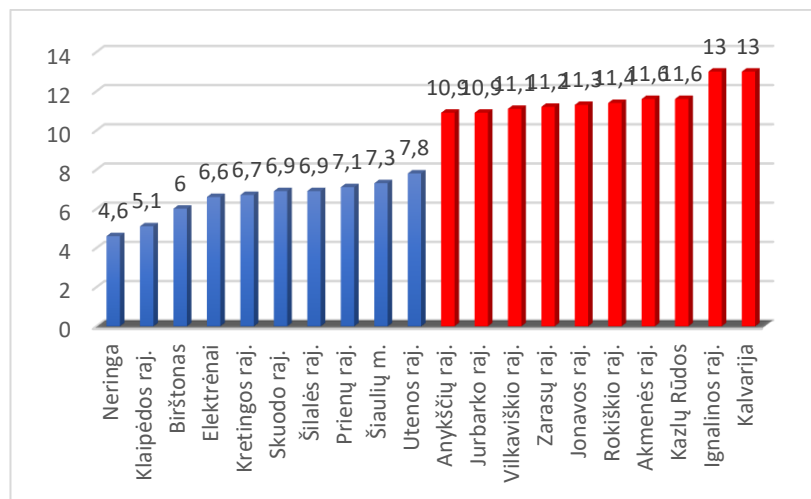
Tikslinės grupės, į kurias orientuota VPS, yra:

- nepalankiose sąlygose gyvenantys vaikai ir jų šeimos nariai (1.1.1, 1.1.2 veiksmai);
- asmenys su negalia ir jų šeimos nariai (1.1.1, 1.1.2 veiksmai);
- senyvo (pensinio) amžiaus asmenys, gaunantys mažesnę nei vidutinę senatvės pensiją (1.1.1, 1.1.2 veiksmai);
- socialinės paramos gavėjai (1.1.1, 1.1.2 veiksmai);
- bedarbiai, darbo rinkai besirengiantys asmenys ir ekonomiškai neaktyvūs asmenys (2.1.1, 2.1.2 veiksmai);
- darbingi asmenys, gaunantys socialinę paramą (2.1.2 veiksmas);
- jauno verslo subjektai (2.1.2 veiksmas).

TERITORIJOS, KURIAI RENGIAMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, ANALIZĖ POREIKIŲ IR GALIMYBIŲ ANALIZĖ

Jurbarko miesto gyventojų užimtumas ir ekonominė situacija.

Remiantis UŽT 2023 m. sausio 1 d duomenimis, Jurbarkas vis dar priklauso 10 savivaldybių, kuriose nedarbo lygis yra aukščiausias¹³. [R4] Tai įrodo būtinybę imtis intervencinių priemonių Jurbarko mieste, siekiant paskatinti spartesnę ir efektyvesnę gyventojų integraciją į darbo rinką.

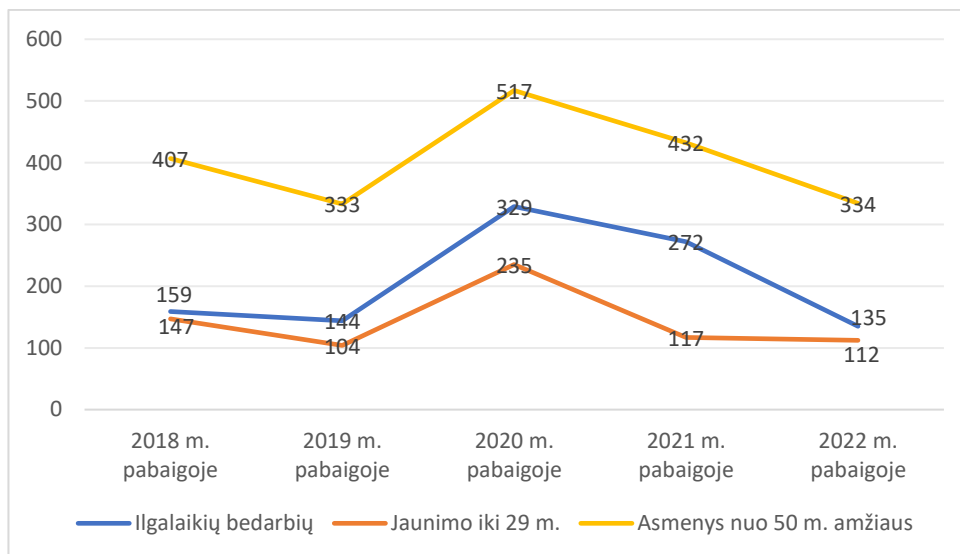
11 pav. Aukščiausio ir žemiausio nedarbo teritorijos, 2023 m. sausio 1 d.

Šaltinis: Užimtumo tarnyba

UŽT duomenimis, 2022 m. pabaigoje Jurbarko miesto seniūnijoje fiksuoti 135 ilgalaikiai bedarbiai, tai 15 proc. mažiau nei 2018 m. pabaigoje. 2022 m. pabaigoje Jurbarko miesto seniūnijoje UŽT registruota 112 ilgalaikių bedarbių, priklausančių jaunimo iki 29 m. grupei – lyginant su 2018 m., jaunimo skaičiuota 24 proc. mažiau. Mažėja ir ilgalaikių bedarbių asmenų nuo 50 m. – 2022 m. UŽT registruoti 334 ilgalaikiai bedarbiai nuo 50 m., tai yra 18 proc. mažiau nei 2018 m. Panašios tendencijos yra ir Šilutės rajono savivaldybėje, kur ilgalaikių bedarbių skaičius per 2018-2022 m. laikotarpį sumažėjo net 59 proc. – nuo 260 iki 209.¹⁴

¹³ Užimtumo tarnyba. Lietuvos užimtumo 2022 m. tendencijos ir ateities prognozės, Vilnius, 2023. P.25-26
Prieiga internete: <https://uzt.lt/data/public/uploads/2023/02/lietuvos-uzimtumo-2022-m.-tendencijos-ir-ateities-prognozes.pdf>

¹⁴ Užimtumo tarnyba, statistiniai rodikliai. Vidutinis metinis ilgalaikių bedarbių skaičius datai. Nuoroda internete: <https://uzt.lt/darbo-rinka/statistiniai-rodikliai/88>

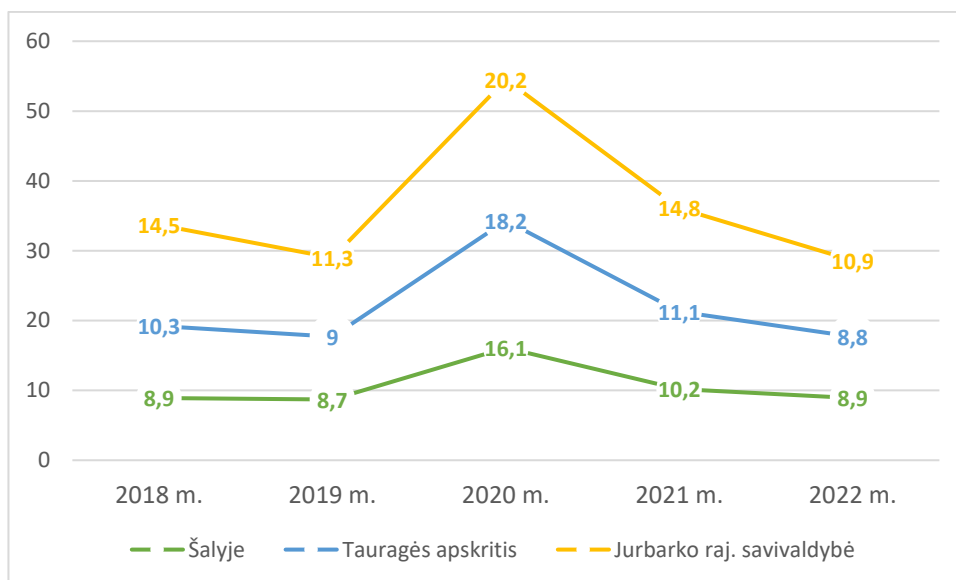

12 pav. 2018–2022 m. metų pabaigoje registruotų ilgalaikių bedarbių, jaunimo iki 29 m. ir asmenų nuo 50 m. skaičius
Šaltinis: Užimtumo tarnyba

Remiantis UŽT pateikta informacija, 2022 m. į aktyvias darbo rinkos priemones nukreipti 208 asmenys – tai 6 proc. mažesnis skaičius nei 2018 m. **Taigi, ilgalaikių bedarbių mažėja, tačiau taip pat mažėja aktyviose darbo rinkose dalyvaujančių asmenų.** 2022 m. UŽT atlikta aktyvios darbo rinkos politikos priemonių efektyvumo analizė rodo, kad 64,3 proc. įdarbinimo subsidijuojant ir 71,8 proc. darbo įgūdžių įgijimo rėmimo priemonių dalyvių dirba priemonei pasibaigus ir praėjus 2 metams. 79,3 proc. dalyvavusių profesinio mokymo programose įsidarbina per 6 mėnesius, 66,0 proc. darbo rinkoje išlieka po dviejų metų. Net 80,5 proc. dalyvavusių įsidarbinimo pagal pameistrystės sutartis priemonėje, darbo rinkoje lieka ir po 12 mėnesių. Po 2 metų šios priemonės dalyvių skaičius mažėja iki 68,2 proc. **Tai įrodo taikomų aktyvios darbo rinkos priemonių efektyvumą.**

Darbo jėgos pasiūlos struktūroje 2022 m., palyginti su 2021 m., mažėjo jaunimo (16-29 metų amžiaus) dalis. **Labiausiai augo 35-39 m. ir vyresnių kaip 60 m. amžiaus bedarbių dalis. Kas trečias bedarbis neturi profesinio pasirengimo.** Analizuojant 2023 m. sausio 1 d. bedarbių situaciją, palyginti su 2022 m. sausio 1d., augo jaunimo (16-29 m.) dalis: nuo 17,3 proc. didėjo iki 19,0 proc. Panaši tendencija stebima Šakių rajono savivaldybėje, kur taip pat didėjo atitinkamo amžiaus bedarbių dalis iš visų bedarbių.¹⁵

¹⁵ Užimtumo tarnyba, statistiniai rodikliai. Vidutinis metinis ilgalaikių bedarbių skaičius datai. Nuoroda internete: <https://uzt.lt/darbo-rinka/statistiniai-rodikliai/88>

13 pav. Vidutinis metinis bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų 2018–2022 m.

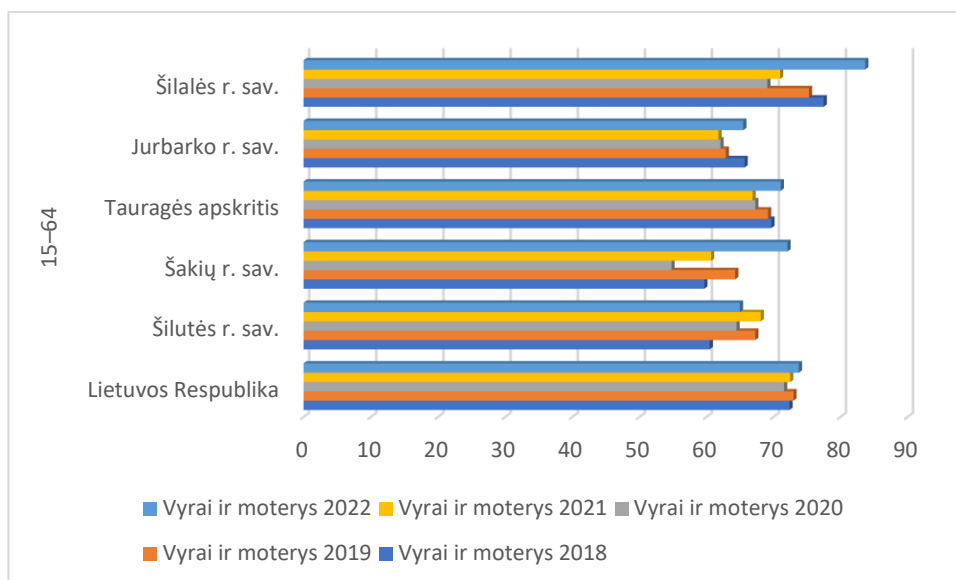
Šaltinis: Užimtumo tarnyba

Nepaisant kai kurių teigiamų tendencijų, bendras nedarbo lygis Jurbarko rajone per 2018-2022 m. laikotarpį vis dar išlieka aukštesnis tiek už Tauragės apskrities, tiek ir už bendrą Lietuvos nedarbo vidurkį.¹⁶ [R5] Tikėtina, kad Jurbarko miesto gyventojų nedarbo lygis taip pat viršija apskrities ir šalies nedarbo vidurkius. Tuo Jurbarkas išsiskiria iš gretimų ar panašių (Šakių r., Šilutės r., Šilalės r., Pagėgių) savivaldybių.¹⁷ Gyventojai apklausoje kaip opiausią problemą išskyrė mažas įsidarbinimo galimybes.

Analizuojant Valstybės duomenų agentūros pateikiamą užimtumo lygį (rodiklis skaičiuojamas tik rajono mastu), galima atkreipti dėmesį, kad 2022 m. užimtumo lygis Jurbarko rajone siekė 65,5 proc. ir, lyginant su 2018 m., pokyčio nepastebima, tačiau 2019–2021 m. šis rodiklis buvo žemesnis (62,9–61,8). Tauragės apskrityje užimtumo lygis 2022 m. buvo didesnis ir siekė 71,7 proc., 2018-2022 m. augo 2 proc., Lietuvoje – 73,8, augo taip pat 2 proc. **Todėl darytina išvada, kad nepaisant užimtumo lygio augimo Jurbarko per 2021 – 2022 m., užimtų žmonių dalis yra ženkliai mažesnė, nei Tauragės apskrityje ir Lietuvoje. Iš esmės Jurbarko situacija pagal užimtų žmonių dalį yra panašiausia į Šilutės rajono savivaldybės situaciją.**

¹⁶ Užimtumo tarnyba. Lietuvos užimtumo 2022 m. tendencijos ir ateities prognozės, Vilnius, 2023. P.25-26 Prieiga internete: <https://uzt.lt/data/public/uploads/2023/02/lietuvos-uzimtumo-2022-m.-tendencijos-ir-ateities-prognozes.pdf>

¹⁷ Užimtumo tarnyba, statistiniai rodikliai. Vidutinis metinis bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus grupės. Nuoroda internete: <https://uzt.lt/darbo-rinka/statistiniai-rodikliai/88>

14 pav. Užimtumo lygis savivaldybėse, Tauragės apskrityje ir Lietuvoje 2018-2022 m., proc.

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra

2022 m. liepos 1 d., įsigaliojus Užimtumo įstatymo nuostatomis ir siekiant darbo neturintiems asmenims suteikti individualius poreikius atitinkančias paslaugas, darbo neturintys asmenys pradėti profiliuoti pagal pasirengimą darbo rinkai ir kliūtis, kurios trukdo siekti užimtumo. Asmenims, susiduriantiems su kliūtimis užimtumui, gali būti suteikiamas **darbo rinkai besirengiančio asmens** statusas. Du trečdaliai darbo rinkai besirengiančių asmenų (68,2 proc.) - 50+ m. asmenys. 30-49 m. amžiaus asmenys sudaro 29,0 proc., jaunimas iki 29 m. - 2,8 proc. Riboto darbingumo dėl negalios asmenys sudaro 18,0 proc. visų besirengiančių darbo rinkai asmenų. Du iš penkių darbo rinkai besirengiančių asmenų neturi profesinio pasirengimo, t. y. nėra įgiję aukštojo ar profesinio išsilavinimo. Daugiau kaip pusė darbo rinkai besirengiančių asmenų (56,6 proc.) stokoja socialinių įgūdžių ir (ar) motyvacijos dirbti. Kas ketvirtas (25,6 proc.) neturi galimybių iš gyvenamosios vietos atvykti į darbo vietą, 11,3 proc. turi prisižiūrėti ir (ar) slaugyti šeimos narį ar kartu gyvenantį asmenį, 10,4 proc. yra apribotas disponavimas piniginėmis lėšomis, 5,3 proc. turi priklausomybių nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ir kitų psichiką veikiančių medžiagų, azartinių žaidimų (toliau - žalingų priklausomybių). **Tikslinės grupės dydis ir jos specifika įrodo kompleksinių paslaugų poreikį Jurbarko mieste šiai tikslinei grupei, įtraukiant įvairių sričių ar socialinių partnerių specialistus - atvejo vadybininkus, psichologus, teisininkus, socialinių paslaugų teikėjus. Pažymėtina, kad gyventojų apklausoje gyventojai apklausoje kaip opiausią problemą išskyrė mažas įsidarbinimo galimybes, o vieną iš labiausiai pažeidžiamų gyventojų grupių – nepalankiomis sąlygomis gyvenančius gyventojus (dėl skurdo, išsilavinimo stokos ir pan.), kuriems priklauso ir bedarbiai bei darbo rinkai besirengiantys asmenys.**

Verta atkreipti dėmesį, kad, remiantis UŽT pateikta informacija, 2022 m. daugiausia laisvų darbo vietų Jurbarko miesto seniūnijoje registruota: tarptautinio krovinio vežimo transporto priemonės vairuotojams, plataus profilio statybininkams, pagalbiniais darbininkams, kelininkams, pakuotojams, pardavėjams, virėjams, traktorininkams, logistikos specialistams, apsaugos darbuotojams. **Taigi, Jurbarko miesto seniūnijoje paklausios profesijos, kurioms nereikalingas aukštasis ar aukštesnysis išsilavinimas.** [R6] Papildomai nagrinėjant UŽT atliktos Lietuvos

užimtumo 2022 m. tendencijų analizės duomenis apie Tauragės apskrities laisvų darbo vietų situaciją, galima daryti panašias išvadas dėl profesijų paklausos Jurbarko miesto lygmeniu.

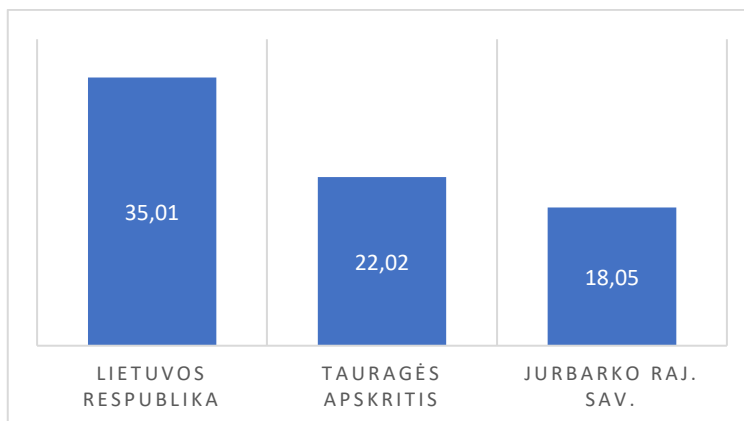
15 pav. Profesijos, kurių darbuotojų labiausiai trūko apskrityse 2022 m. (asmeniui tenkančių laisvų darbo vietų skaičius)

Šaltinis: Užimtumo tarnyba

Ekonominė situacija, verslumas ir verslas

Jurbarko r. veikia pramonės, gamybos ir paslaugų įmonės, o **Jurbarko mieste pramonės zona yra koncentruota** ir išsidėsčiusi atskirai pietvakarinėje miesto dalyje. **Jurbarko mieste daugėja savarankiškai dirbančių asmenų - asmenų, dirbančių su individualios veikos pažymėjimu, arba verslo liudijimu, taip pat nežymiai daugiau registruojama naujų įmonių.** Valstybės mokesčių inspekcijos (toliau – VMI) duomenimis, 2022 m. Jurbarko mieste fiksuoti 1025 asmenys, dirbę su individualios veiklos pažymėjimu, ir 511 asmenų, įsigijusių verslo liudijimą.

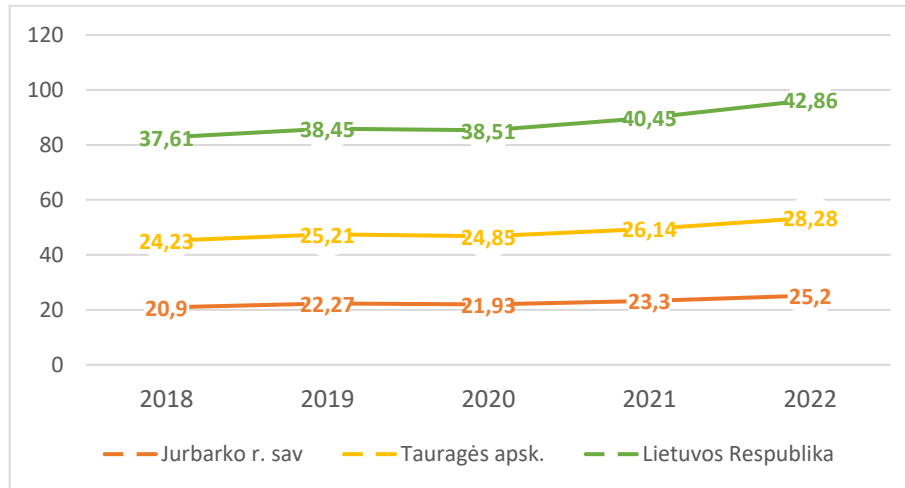
Veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius 2022 m. (2023 m. pradžios duomenys) siekė 459, lyginant su 2018 m. jis išaugo 18 proc. Šis augimas nežymiai lenkia Tauragės apskrities rodiklius, kur 2018-2022 m. skaičiuojamas 12 proc. augimas, tačiau atsilieka nuo bendrų šalies tendencijų – Lietuvoje fiksuotas 18 proc. augimas. **Tačiau svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad net ir augant mažų ir vidutinių įmonių skaičiui Jurbarko rajone, Jurbarkas, pagal mažų ir vidutinių įmonių skaičių, tenkantį 1000 gyventojų, atsilieka nuo Tauragės apskrities vidurkio ir beveik dvigubai atsilieka nuo Lietuvos vidurkio. Tai įrodo mažą verslumo lygį. [R7]**

16 pav. Veikiančių smulkų ir vidutinių įmonių skaičius, tenkantis 1000 gyventojų 2022 m.

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra

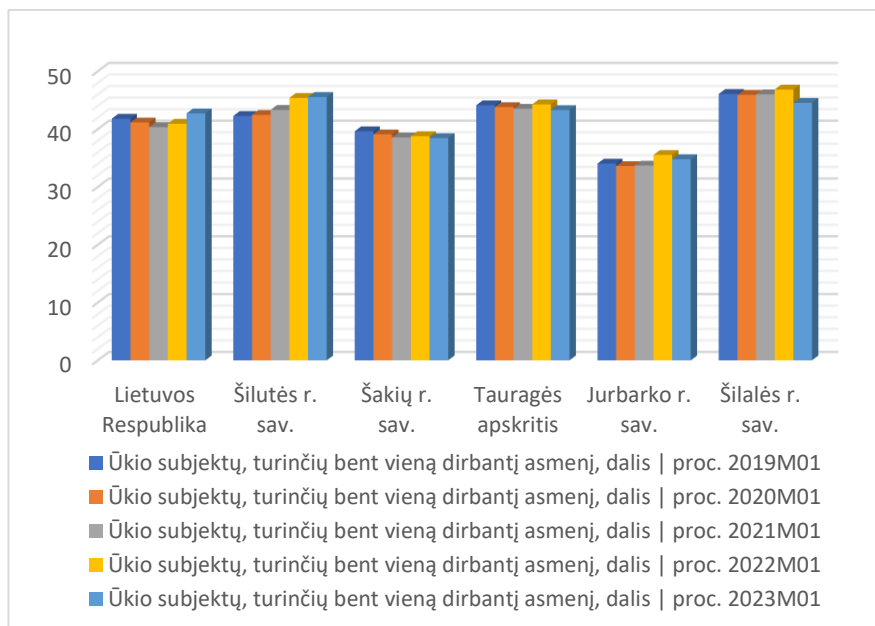
Remiantis Valstybės duomenų agentūros pateikiama informacija, Jurbarko rajono savivaldybėje. 2022 m. (2023 m. pradžios duomenys), lyginant su 2018 m. (2019 m. pradžios duomenys) veikė 17 proc. daugiau ūkio subjektų (2018 m. – 535, 2023 m. – 625). Panašus augimas stebimas ir Lietuvoje, kur taip pat skaičiuojama 17 proc. daugiau ūkio subjektų, bei Tauragės apskrityje, kur augimas – 13 proc. (2018 m. – 2251 m., 2023 m. – 2563). **Tačiau svarbu pažymėti, kad nepaisant veikiančių ūkio subjektų skaičiaus didėjimo, pagal veikiančių ūkio subjektų skaičių, tenkantį 1000 gyventojų, Jurbarko rajonas atsilieka nuo Tauragės apskrities vidurkio bei 1,7 karto atsilieka nuo Lietuvos vidurkio. Tai rodo nepakankamą šios teritorijos gyventojų verslumą. [R8]**

17 pav. Veikiančių ūkio subjektų skaičius, tenkantis 1000 gyventojų 2018–2022 m.

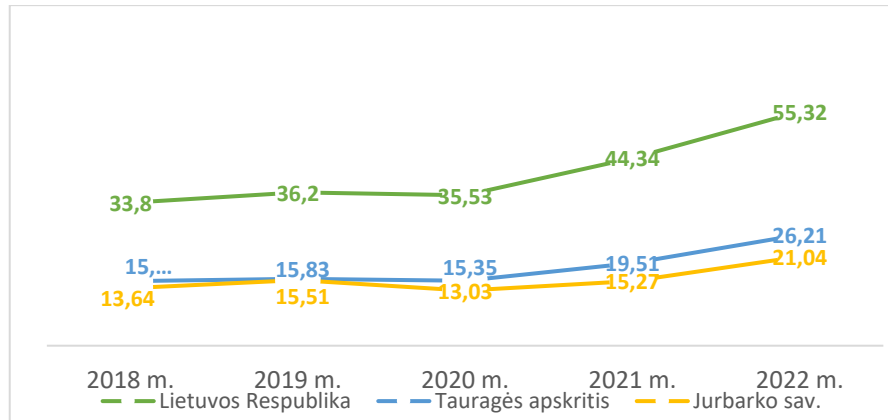
Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra

Pagal ūkio subjektų dalį, turinčių bent 1 darbuotoją, Jurbarko savivaldybės situacija taipogi ženkliai išsiskiria lyginant situaciją ne tik su Tauragės apskrities ir Lietuvos vidurkiu, bet ir panašiomis – Šakių, Šilutės, Šilalės savivaldybėmis, mažiausia dalimi ūkio subjektų, turinčių bent 1 darbuotoją. **Tai įrodo žemą ūkio subjektų verslumo lygį Jurbarko. [R9]**

18 pav. Ūkio subjektų dalis, turinti bent 1 dirbantį asmenį dalis savivaldybėse, Tauragės apskrityje ir Lietuvoje
Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra

Bendras nefinansų įmonių apyvartos augimas Jurbarko r. **reikšmingai atsilieka nuo šalyje stebimų tendencijų**. 2018–2022 m. Jurbarko r. bendra įmonių apyvarta augo 50,26 proc., kai tuo tarpu šalyje – 67,4 proc., Tauragės apskrityje – 66,1 proc.

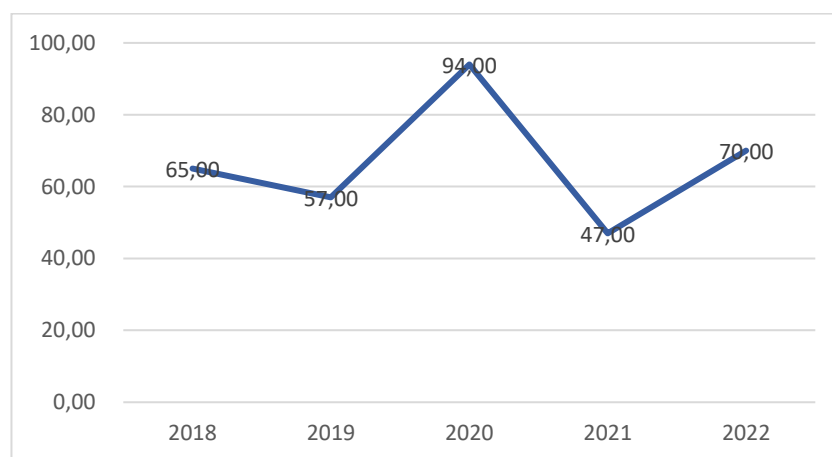

19 pav. Įmonių (nefinansinių) apyvarta, tūkst. Eur
Šaltinis: Sudaryta autorių

Per 2018-2022 m. Jurbarko rajone kasmet buvo kuriamos naujos darbo vietos, tačiau naujų darbo vietų kūrimo dinamika šiuo laikotarpiu buvo nevienoda. 2018-2019 m. laikotarpiu naujų darbo vietų kūrimas mažėjo, 2020 m. pastebimas naujų darbo vietų steigimo šuolis, po kurio 2021 m. naujų darbo vietų kūrimo rodikliai yra žemiausi, o 2022 m. naujai sukurtų darbo vietų skaičius vėl padidėjo ir 8 proc. pralenkė 2018 m. rodiklį. Panašios tendencijos yra Šilalėje, tačiau Šilutės ir Šakių savivaldybėse naujų darbo vietų steigimas sumažėjo.¹⁸ Jei lyginti Jurbarko savivaldybės naujų darbo vietų skaičiaus dinamiką su Tauragės apskrities bei Lietuvos rodikliais, pažymėtina, kad Tauragės apskrityje per

¹⁸ Užimtumo tarnyba, statistiniai rodikliai. Vidutinis metinis laisvų darbo vietų skaičius laikotarpio pabaigoje. Nuoroda internete: <https://uzt.lt/darbo-rinka/statistiniai-rodikliai/88>

2018-2022 m. kasmet sukuriamų naujų darbo vietų skaičius sumažėjo nuo 287 iki 197, arba net 45,7 proc. Tačiau Lietuvoje kasmet sukuriamų naujų darbo vietų skaičius per tą patį laikotarpį išaugo nuo 8364 iki 13564 arba 62,2 proc. [R10] Šie rodikliai, kartu su veikiančių ūkio subjektų rodikliais, įmonių apyvartos rodikliais, o taip pat užimtumo rodikliais įrodo, kad Jurbarko rajono ekonomika nėra gyvybinga, dinamiškai besiplėtojanti, verslo plėtra vyksta lėtai, trūksta investicijų, todėl mieste mažiau nei Lietuvoje didėja ūkio subjektų skaičius, kuriasi naujos įmonės, darbo vietos jose. Būtina tiek skatinti gyventojų verslumą, tiek ir teikti mokymus, konsultacijas ir kitokią pagalbą ūkio subjektams, pirmiausia – jauno verslo subjektams. Remiantis gyventojų apklausos duomenimis, Jurbarko miesto gyventojai kaip vieną svarbiausių galimybių nurodė galimybę jaustis finansiškai laisvai (25,7 proc.), o kaip vieną opiausių Jurbarko miesto problemų išskyrė nepalankias sąlygas kurti verslą. Taipogi kaip vieną aktualiausių paslaugų, kurių labiausiai trūksta mieste, gyventojai įvardino verslumo mokymų, konsultacijų verslo pradžiai ir plėtrai trūkumą. 28,8 proc. Jurbarko miesto gyventojų apsisprendę inicijuoti socialinio verslo projektą, kuriantį darbo vietas ir paslaugas pažeidžiamoms gyventojų grupėms, jei jam būtų suteikta ES parama.

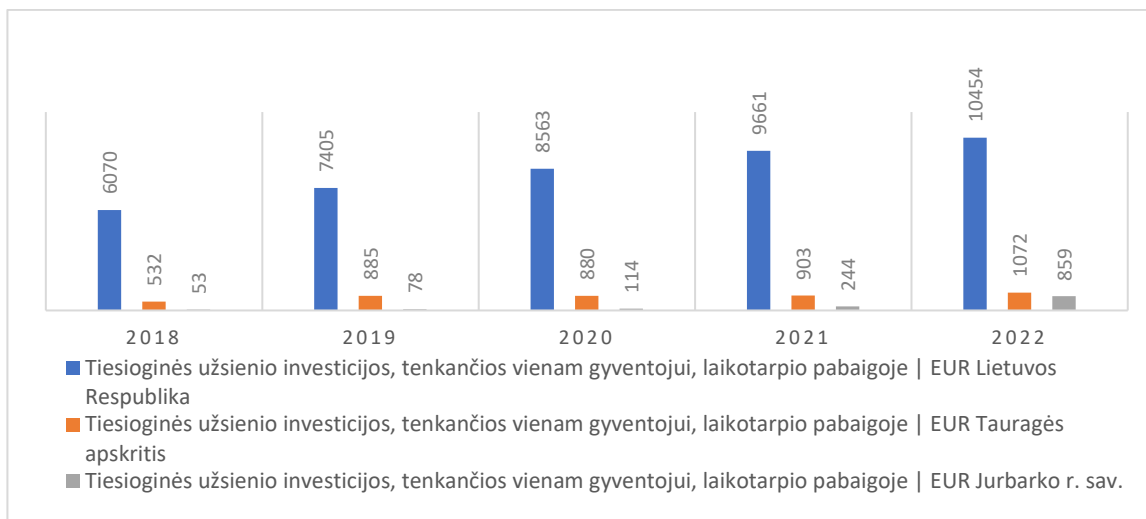

20 pav. Naujų darbo vietų kūrimas Jurbarko rajone

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra

Nors 2018-2022 m. Jurbarko r. išaugo tiesioginės užsienio investicijos, tenkančios vienam gyventojui (2018 m. – 46 Eur, 2022 m. – 859 Eur), tačiau Jurbarko rajonas vis dar labai atsilieka nuo Lietuvos vidurkio – 10454 Eur 1 gyventojui, taip pat – nuo Tauragės apskrities vidurkio (1072 Eur 1 gyventojui), taip pat – Šilutės rajono savivaldybės (1797 Eur), tačiau lenkia Šakių (571 Eur) ir Šilalės (143 Eur) rajono savivaldybes¹⁹, todėl galima daryti išvadą, kad Jurbarko rajonas kol kas nėra įdomus užsienio investuotojams, jame trūksta tiesioginių užsienio investicijų, galinčių reikšmingai įtakoti užimtumo situaciją savivaldybėje.

¹⁹ Valstybės duomenų agentūra. Rodiklių duomenų bazė. Tiesioginės užsienio investicijos, tenkančios vienam gyventojui, laikotarpio pabaigoje. Prieiga internete: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?indicator=S7R103#/>

21 pav. Tiesioginės užsienio investicijos tenkančios 1 gyventojui 2018-2022 metais

Šaltinis: valstybės duomenų agentūra

Verta paminėti, kad Jurbarko rajono savivaldybės pateiktais duomenimis, Jurbarko mieste veikia organizacijos, teikiančios konsultavimo paslaugas verslo pradžios ir plėtros klausimais – Jurbarko turizmo ir verslo informacijos centras (savivaldybės VŠĮ), MB „Vildarta“, UAB „Paslaugos Jūsų Verslui“, MVVG „Jurbarkas“ (asociacija). Pagal MVVG „Jurbarkas“ Miesto vietos veiklos grupės „Jurbarkas“ 2016 – 2022 m. vietos plėtros strategiją (<https://vvgjurbarkas.lt/>) verslo skatinimui Jurbarko krašto verslininkų sąjunga nuo 2019 m. kovo mėn. iki 2021 m. spalio mėn. vykdė projektą „Startuok lengvai“. UAB "Lanmeta" įgyvendino projektą „Jauno verslo ugdymas Jurbarko, V. Kudirkos 25“, Smalininkų technologijų ir verslo mokykla įgyvendino projektą „Verslumo ugdymas - naujos galimybės“, MVVG „Jurbarkas“ įgyvendino projektą „Jurbarko miesto gyventojų verslumo skatinimas ir pagalba jauno verslo subjektams“. [R11] **Tai įrodo, kad mieste veikiančių organizacijų, dirbančių verslumo skatinimo, verslo konsultacijų srityse turima kompetencija galėtų būti panaudota įgyvendinant verslumo skatinimo projektus.**

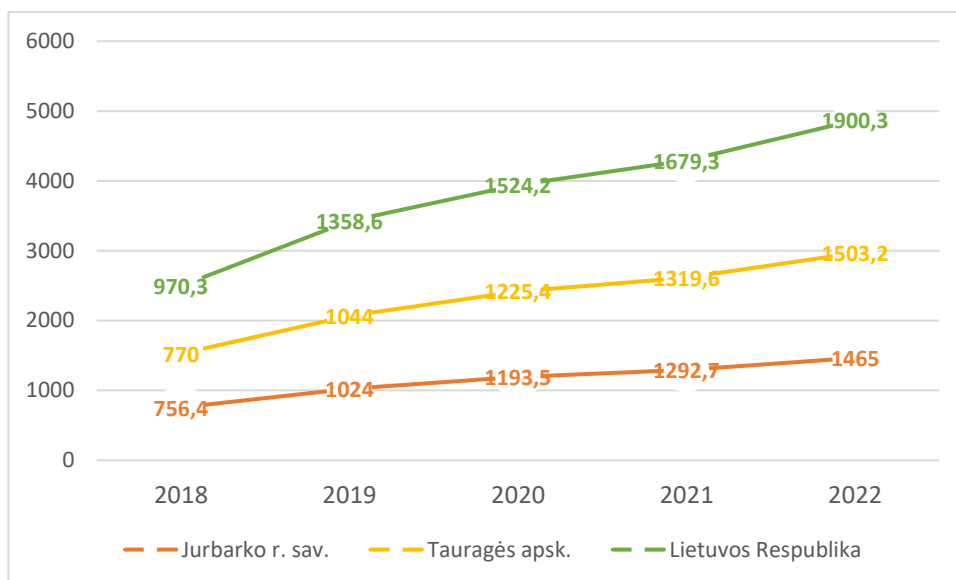
Gyventojų pajamos ir socialinė situacija.

Jurbarko rajonas išsiskiria tarp Lietuvos savivaldybių nedideliu vidutiniu darbo užmokesčiu (VDU), kurio dydis nuolat buvo mažesnis ne tik už Lietuvos, bet ir už Tauragės apskrities VDU. Pažymėtina ir tai, kad 2018-2022 m. Tauragės apskritis tarp visų Lietuvos apskričių išsiskyrė mažiausiu VDU.²⁰ [R12] Pažymėtina, kad lyginant Jurbarko raj. 2022 m. gruodžio mėn. VDU dydį (1465,0 Eur) su panašiomis savivaldybėmis, Jurbarkas lenkė tik Šilalės rajoną (1437,60 Eur), bet Šakių rajono savivaldybėje – 1497,80 Eur, Šilutės – 1526,10.²¹ **Pažymėtina, kad Jurbarko miesto gyventojai išskyrė mažas gyventojų pajamas kaip trečią opiausią problemą, kurią būtina spręsti.**

²⁰ Valstybės duomenų agentūra. Darbo užmokestis regionuose, apskrityse ir savivaldybėse 2018 m., 2019 m., 2020 m., 2021 m., 2022 m. Prieiga internete:

<https://www.stat.gov.lt/web/lis/paieska?q=darbo+u%C5%BEmokestis+apskrityse+ir+savivaldyb%C4%97se>
<https://vvgjurbarkas.lt/>

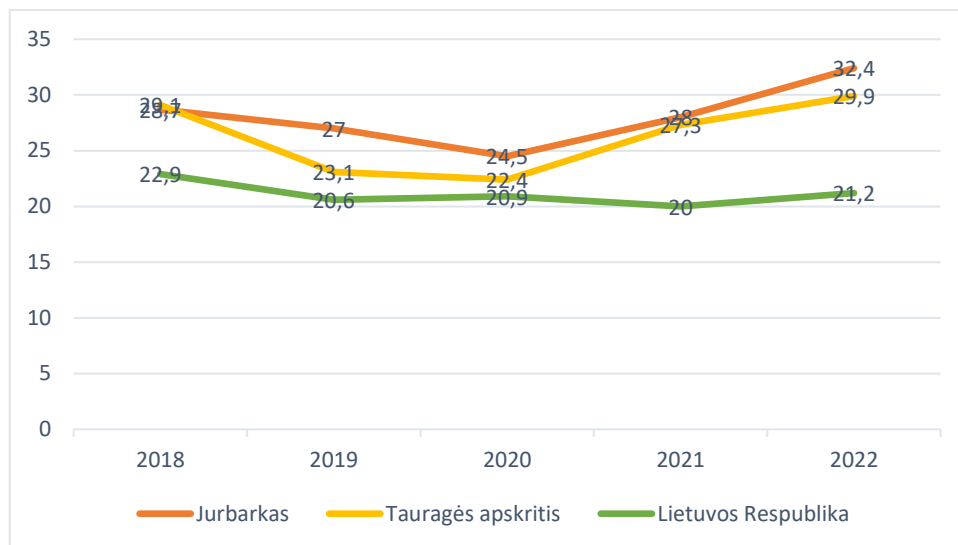
²¹ Valstybės duomenų agentūra. Informacinis pranešimas apie vidurinį darbo užmokestį 2022 m. pabaigoje Lietuvoje, regionuose ir savivaldybėse. Prieiga internete: <https://osp.stat.gov.lt/informaciniai-pranesimai?articleId=10690854>

22 pav. Vidutinis darbo užmokestis Jurbarko savivaldybėje, Tauragės apskrityje ir Lietuvoje 2018–2022 m., Eur
Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra

Nedidelis VDU įtakojo ir kitas socialines problemas, pirmiausia – aukštą santykinio skurdo lygį. Remiantis Socialinės paramos veiksmingumo indekso analizės duomenimis, Lietuvoje santykinis skurdo lygis per 2018-2022 m. laikotarpį sumažėjo nuo 22,9 iki 21,2 proc. Tuo tarpu Jurbarko savivaldybė išsiskyrė gerokai aukštesniais skurdo rizikos rodikliais: 2018-2020 m. periodu skurdo rizikos rodiklis mažėjo nuo 28,7 proc. iki 24,5 proc., tačiau nuo 2021 m. vėl ėmė augti ir 2022 m. pasiekė net 31,1 proc. lygį. **Pažymėtina, kad Jurbarkas 2022 m. pagal skurdo rizikos lygį lenkia ne tik Tauragės apskrities ir Lietuvos vidurkį, bet ir panašias savivaldybes – Šilutės (26,4 proc.), Šakių (29,1 proc.), Šilalės (30,4 proc.) rajonų savivaldybes²².** [R13] Skurdo rizikos lygio augimas pirmiausia sietinas su infliacijos šuoliu, įvykusi dėl COVID-19 pandemijos bei Rusijos pradėto karo prieš Ukrainą. Elektros energijos, prekių ir paslaugų kainų augimas, stipriai paveikė gyventojų išlaidas, kurių uždirbamas VDU buvo ir taip mažesnis už apskrities ir Lietuvos vidurkį, todėl dalis mažesnes pajamas gaunančių žmonių vėl ėmė skursti.

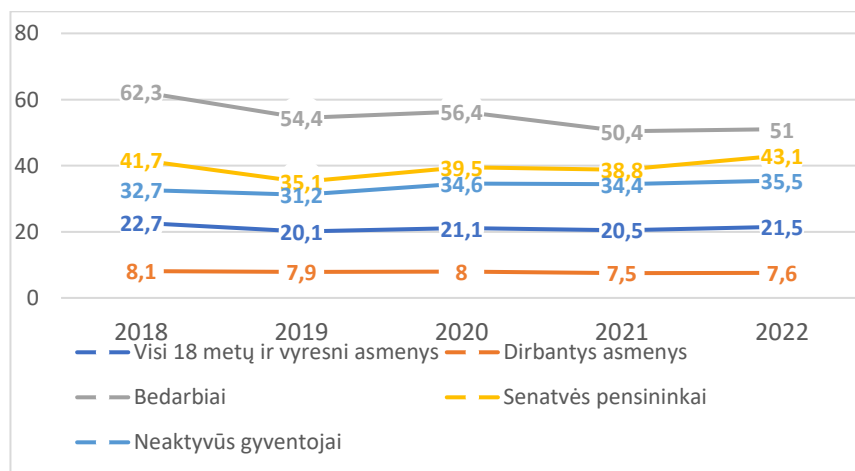
²² Socialinės paramos veiksmingumo indeksas. Paramos stebėseną. Skurdo rizikos lygis. Prieiga internete: <https://qlik-public.socmin.lt/sense/app/3b7d2f59-5a02-4f21-87aa-e92332d457d7/sheet/4dc8db21-cd1c-4e1e-80e4-adc10f1be814/state/analysis>

23 pav. Skurdo rizikos lygis Jurbarko rajono savivaldybėje 2018–2022 m., proc.

Šaltinis: Socialinės paramos veiksmingumo indeksas

Remiantis Valstybės duomenų agentūros duomenimis, skurdo rizikos lygis Lietuvoje – bendras miesto ir kaimo, bei mieste ir kaime skiriasi palyginti nedaug (atitinkamai 20,9 19,7 ir 23,3 proc.), todėl darytina išvada, kad Jurbarko miesto santykinis skurdo lygis iš esmės nesiskirs nuo bendro savivaldybės rodiklio.²³ **Remiantis valstybės duomenų agentūros informacija, pagrindinės tikslinės grupės, patiriančios skurdą yra bedarbiai, senatvės pensininkai ir neaktyvūs gyventojai. Santykinis skurdas dažnai yra socialinės rizikos ar socialinės atskirties priežastis, nes skurdą patiriantys asmenys turi mažesnes galimybes dalyvauti veiklose, gauti jų poreikius atitinkančias socialines, sveikatingumo, transporto, švietimo ir kitas viešąsias paslaugas, todėl būtina skirti didesnę dėmesį šioms tikslinėms grupėms Jurbarko mieste, užtikrinant viešųjų, pirmiausia socialinių paslaugų prieinamumą. Pažymėtina, kad Jurbarko gyventojų apklausa kaip vieną opiausių problemų įvardino mažas pajamas, o vieną labiausiai pažeidžiamų socialinių grupių – nepalankias sąlygas dėl skurdo turinčius gyventojus.**

24 pav. Suaugusių asmenų skurdo rizikos lygis 2018–2022 m., proc.

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra

²³ Valstybės duomenų agentūra. Oficialiosios statistikos portalas. Gyventojai ir socialinė statistika. Skurdo rizikos rodikliai. Skurdo rizikos lygis.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija 2022 m. atliko socialinių pašalpų gavėjų piniginės paskatos įsidarbinti (skurdo ir nedarbo spąstų) ir paskatos (už)dirbti daugiau, analizę²⁴. Šios analizės rezultatai parodė, kad asmenims ir šeimoms, kurių potencialus uždarbis siekia minimalią algą (MMA), priklausomai nuo namų ūkio sudėties, skurdo spąstai siekia nuo 27% iki 59%, o nedarbo spąstai – nuo 72% iki 87%, t.y. tokie asmenys neturi motyvacijos susirasti darbą ar didinti pajamas, todėl, kad bus sumažinta arba panaikinta gaunama socialinė pašalpa. Būtina stiprinti paskatas dirbti galintiems įsidarbinti už MMA ar panašaus dydžio algą asmenims, kurie gyvena visų tipų namų ūkiuose visgi, paskatų dirbti didinimas negali būti vykdomas socialinės paramos adekvatumo sąskaita. Tarp mažiausias pajamas turinčių asmenų reikšmingą vaidmenį darbo paskatų mažėjimui didėjant pajamoms turi netenkama testuojama socialinė piniginė parama. Tarp šeimų tipų mažiausios paskatos dirbti yra tarp šeimų su vaikais, kur tik vienas suaugęs asmuo dirba, bei vienišų tėvų, kur išmokų komponentas yra didžiausias lyginant su kitais namų ūkiais. Tai rodo, jog šioms šeimoms turi būti kuriamos papildomos paskatos dirbti.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija 2022 m. taip pat atliko Tipinių šeimų rodiklių nacionalinę apžvalgą. Apžvalgos rezultatuose konstatuojama, kad žemiau numatomos skurdo rizikos ribos 2022 m. buvo vieniši asmenys, vieniši tėvai su vaikais bei poros su 3 vaikais, kai suaugęs dirba už MMA. Jų pajamos sudaro nuo 89% iki 97% numatomos skurdo rizikos ribos. **Prasčiausioje padėtyje atsidūrė vieniši asmenys bei vieniši tėvai su 1 vaiku, dirbantys už MMA. Didžiausius biudžeto apribojimus patyrė poros su 1-2 vaikais bei vieniši tėvai su 2-3 vaikais dėl netenkamos teisės gauti testuojamas pinigines socialinės paramos išmokas ir šių išmokų mažėjimo augant darbo pajamoms. Tik dirbantiems už MMA vienišiams tėvams, auginantiems 2-3 vaikus bei porų su 3 vaikais gaunamų išmokų suma viršija sumokėtus mokesčius ir socialinio draudimo įmokas. T. y. šių šeimų tipų disponuojamos pajamos yra didesnės už jų uždirbtą bruto („ant popieriaus“ gaunamą) MMA. Kitų šeimų tipų disponuojamos pajamos yra žemesnės palyginus su uždirbta „ant popieriaus“ alga ir siekia nuo 75-92% bruto algos.**²⁵

Pastarųjų analizių rezultatai įrodo kad siekiant veiksmingai integruoti šias tikslines grupes į darbo rinką ir motyvuoti juos dirbti ir užsidirbti, būtina Jurbarko mieste organizuoti kompleksines paslaugas, įtraukiant įvairių sričių specialistus - atvejo vadybininkus, psichologus, ugdomojo vadovavimo specialistus (koučerius), karjeros planuotojus, verslumo mentorius, teisininkus, socialinių paslaugų teikėjus. Jurbarko miesto gyventojų apklausos duomenys taip pat parodo, kad gyventojai labiausiai trūkstamomis paslaugomis įvardina jaunimo informavimo ir konsultavimo, kitas socialines paslaugas, verslumo mokymų paslaugas gyventojams, kurie neaktyvūs ar gauna mažas pajamas, nes būtent kompleksinės paslaugos įgalintų šias tikslines grupes keisti požiūrį į savo vaidmenį darbo rinkoje, įgyti paklausią darbo rinkoje specialybę ir/arba pradėti savo verslą.

Tačiau Socialinės paramos veiksmingumo indekso rodikliai Jurbarko savivaldybėje parodo nepakankamą turimą potencialą esamais žmogiškaisiais ištekliais įgyvendinti bei plėtoti tokias

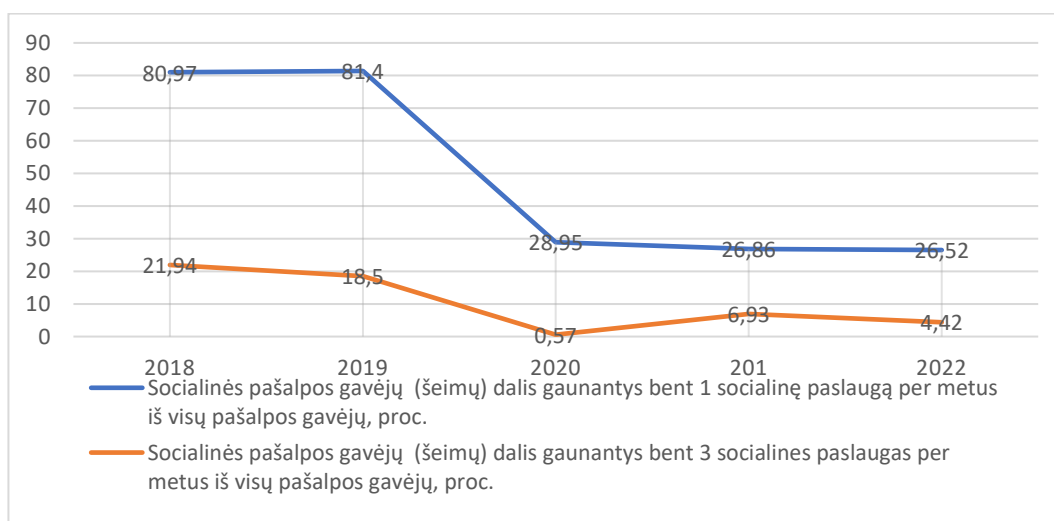
²⁴ Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Piniginių paskatų dirbti 2022 m. Rodiklių apžvalga. Prieiga internete: https://socmin.lrv.lt/uploads/socmin/documents/files/pdf/Trumprastis_METR_2022_Final.pdf

²⁵ Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Tipinių šeimų rodiklių 2022 m. apžvalga. Prieiga internete: https://socmin.lrv.lt/uploads/socmin/documents/files/pdf/Trumprastis_HHoT_2022_final.pdf

paslaugas. Remiantis rodikliais Lietuvoje socialinių darbuotojų ir jų padėjėjų skaičius 100 skurstančiųjų per 2018-2022 m. laikotarpį padidėjo nuo 1,7 iki 3,2. Tuo tarpu Jurbarko šis skaičius padidėjo nežymiai - nuo 1,85 iki 2,03, Jurbarką pagal šį lenkia visos panašios savivaldybės: Šilalės (2,47), Šakių (3,13), Šilutės (4,57) rajonai.²⁶ [R14] **Nepakankami žmogiškieji ištekliai lemia ir galimybes teikti socialines paslaugas skurstantiems.**

Socialinės pašalpos gavėjų (šeimų) dalis gaunantys bent 1 socialinę paslaugą per metus iš visų socialinės pašalpos gavėjų (šeimų) Lietuvoje per 2018-2022 m. laikotarpį sumažėjo nuo 61,4 iki 42,3 proc., tuo tarpu Jurbarko rajono savivaldybėje – nuo 80,46 proc. iki 26,52 arba daugiau kaip 3 kartus, pagal šį rodiklį Jurbarko rajono savivaldybė gerokai atsilieka nuo panašių: Šilalės (82,57 proc.), Šakių (64,11 proc.) ir Šilutės (76,07 proc.) rajono savivaldybių.²⁷ Socialinių pašalpų gavėjų gaunančių bent 3 socialines paslaugas per metus iš visų socialinės pašalpos gavėjų (šeimų) Lietuvoje per 2018-2022 m. laikotarpį nežymiai sumažėjo - nuo 13 proc. iki 11,94 proc., tuo tarpu Jurbarko rajono savivaldybėje sumažėjo 5 kartus: nuo 22,02 iki 4,42 proc. ir pagal šį rodiklį Jurbarkas bent kelis kartus atsilieka nuo panašių: Šilalės (27,63 proc.), Šakių (16,14 proc.) ir Šilutės (29,77 proc.) rajonų savivaldybių.²⁸ [R15]

25 pav. Socialines pašalpas gaunančių šeimų dalis, gaunanti socialines paslaugas Jurbarko r. savivaldybėje 2018–2022 m.

Šaltinis: Socialinės paramos veiksmingumo indeksas

Nei savivaldybės socialinės paramos skyrius, nei Socialinės apsaugos ir darbo ministerija neturi duomenų apie socialinės pašalpos gavėjus mieste, tačiau nesant jokių duomenų apie statistinius

²⁶ Socialinės paramos veiksmingumo indeksas. Paramos stebėseną. Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius, tenkantis 100 skurstančiųjų. Prieiga internete: <https://qlik-public.socmin.lt/sense/app/3b7d2f59-5a02-4f21-87aa-e92332d457d7/sheet/4dc8db21-cd1c-4e1e-80e4-adc10f1be814/state/analysis>

²⁷ Socialinės paramos veiksmingumo indeksas. Paramos stebėseną. Socialinės pašalpos gavėjų (šeimų) per metus gavusių bent 1 socialinę paslaugą dalis tarp visų socialinės pašalpos gavėjų. Prieiga internete: <https://qlik-public.socmin.lt/sense/app/3b7d2f59-5a02-4f21-87aa-e92332d457d7/sheet/4dc8db21-cd1c-4e1e-80e4-adc10f1be814/state/analysis>

²⁸ Socialinės paramos veiksmingumo indeksas. Paramos stebėseną. Socialinės pašalpos gavėjų (šeimų) per metus gavusių bent 3 socialines paslaugas dalis tarp visų socialinės pašalpos gavėjų. Prieiga internete: <https://qlik-public.socmin.lt/sense/app/3b7d2f59-5a02-4f21-87aa-e92332d457d7/sheet/4dc8db21-cd1c-4e1e-80e4-adc10f1be814/state/analysis>

skirtumus tarp miesto ir kaimo duomenų savivaldybėje, darytina prielaida, kad tokių pašalpos gavėjų dalis mieste yra panaši. **Šie rezultatai parodo padidintą riziką socialinių pašalpų gavėjams (šeimoms), negaunančioms socialinių paslaugų patirti socialinę atskirtį ir (arba) socialinę riziką. Todėl būtina spręsti socialinių paslaugų organizavimą bei plėtrą mieste VPS pagalba rengiant bei įgyvendinant atitinkamus projektus.**

Didėjant nepalankiomis sąlygomis gyvenančių vaikų skaičiui, vis aktualesnis tampa įvairių paslaugų tokiems vaikams, jų šeimos nariams (arba globėjams), bendruomenei poreikis ne tik pamokų ir užsiėmimų metu, bet ir popamokinėje veikloje – neformaliojo švietimo, neformaliojo ugdymo veiklos, laisvalaikio organizavimas, įvairios kompleksinės paslaugos vaikams ir jų šeimų nariams. Jurbarko miesto gyventojų apklausos rezultatai rodo, kad 29,1 proc. gyventojų nepalankiomis sąlygomis augančius vaikus mato kaip svarbiausią tikslinę grupę, patiriančią socialinę atskirtį, vieną opiausių problemų įžiūri vaikų ir paauglių patyčias, kurių kelėjai ir tuo pačiu – aukos dažniausiai būna ši tikslinė grupė,

2018-2022 m. Jurbarko rajono savivaldybėje socialinę riziką patiriančioms šeimoms buvo teikiamos atvejo vadybos paslaugos, tačiau dalis informacijos apie šias paslaugas nėra pilna ir išbaigta. Per 2018-2019 metus buvo inicijuota 70 atvejo vadybos procesų, tačiau nėra informacijos apie atvejo vadybos posėdžių skaičių. Nuo 2020 m. sausio 1 d. VšĮ „Jurbarko socialinės paslaugos“ suteikti įgaliojimai dirbti socialinį darbą su šeimomis ir vykdyti atvejo vadybos funkcijas bei koordinuoti atvejo vadybos procesus. 2020 m. buvo surengti 374 posėdžiai, 2021 m. – 403, 2022 m. – 472²⁹.

Remiantis 2023 m. Jurbarko rajono savivaldybės socialinių paslaugų planu, nuo 2022 m. Jurbarko rajono socialinių paslaugų centre pradėta teikti individualios priežiūros darbuotojo (IPD) paslauga socialinę riziką patiriančioms šeimoms. Intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslaugas Savivaldybėje teikia Jurbarko evangelikų liuteronų parapijos diakonija „Jurbarko sandora“. Nuo 2022 m. šios paslaugos akredituotos.

Jurbarko miesto gyventojų apklausos rezultatai rodo, kad gyventojų nuomone, viena iš labiausiai trūkstančių socialinių paslaugų yra socialinių įgūdžių ugdymo paslaugos socialinėje rizikoje esančioms šeimoms.

Gausių (daugiavaikių) šeimų situacija Jurbarko rajono savivaldybėje. 2018 metais išmokos vaikams buvo mokamos 414 gausiose šeimose augantiems vaikams, 2019 metais – 395, 2020 m. – 386, 2021 metais – 387, 2022 m. – 382. Apie Jurbarko miestą socialinės paramos skyrius duomenų nerenka. Nors gausiose šeimose augančių vaikų skaičius per 2018-2022 metus yra kiek sumažėjęs (panašios tendencijos stebimos ir Šilutės mieste³⁰), tačiau šios šeimos patiria didesnių iššūkių, atsižvelgiant į pajamų dydį 1 šeimos nariui, kokybišką laisvalaikio užimtumo, neformaliojo švietimo, sveikatingumo paslaugų šeimai prieinamumą, tuo pačiu – socialinėmis paslaugomis šeimai, atsižvelgiant į Jurbarko raj. savivaldybės situaciją dėl šeimų, gaunančių soc. paslaugas. Todėl ši tikslinė grupė turi didesnę tikimybę susidurti su skurdu, socialine rizika ir atskirtimi.

²⁹ Jurbarko rajono savivaldybės tarybos 2023 m. kovo 30 d. sprendimas Nr. T2-61 „Dėl Jurbarko rajono savivaldybės 2023 metų socialinių paslaugų plano patvirtinimo“. Prieiga internete:

³⁰ Šilutės rajono 2024 – 2029 m. vietos plėtros strategijos projektas, P.13, 2 lentelė. Prieiga internete:

<https://www.pamariokrastas.lt/docs/VPS%202023-2029%20M/VPS%20naujas%20teikimas%20ir%20derinimas/%C5%A0ILUT%C4%96S%20M.%20VPS%20PROJEKTAS%202023-11-22.pdf>

Nepaisant suaugusių asmenų su negalia skaičius mažėjimo, remiantis Jurbarko miesto socialinės paramos skyriaus pateikta informacija dėl socialinių paslaugų būklės mieste, aktualiausiomis socialinėmis paslaugomis Jurbarko mieste įvardintos socialinės priežiūros paslaugos – pagalba į namus (teikiamos senyvo amžiaus ir suaugusiems asmenims su negalia), didinat aprėptį paslaugos prieinamumui (šiuo metu laukiančių eilėje yra apie 30 asmenų, kuriems nustatytas tokios paslaugos reikalingumas). **Jurbarko miesto gyventojų apklausos rezultatai taip pat parodė, kad asmenys su negalia ir jų šeimos nariai įvardinami kaip viena svarbiausių socialinę atskirtį patiriančių grupių (29,7 proc.), o viena labiausiai trūkstančių paslaugų – socialinės ir sociokultūrinės paslaugos senyvo amžiaus gyventojams ir neįgaliesiems asmenims.**

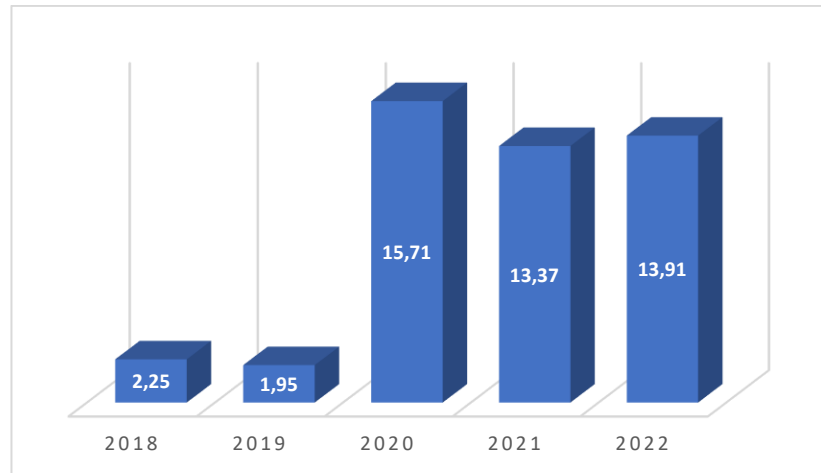
Pensinio amžiaus žmonių skaičius didėja. **Remiantis Jurbarko miesto gyventojų apklausos duomenimis, viena opiausių problemų gyventojai nurodo gyventojų senėjimą (4,12), o pensinio amžiaus asmenis įvardina kaip labiausiai pažeidžiamą socialinę grupę (38,5 proc.), tuo pačiu kaip vieną labiausiai trūkstančių socialinių paslaugų nurodė socialinės ir sociokultūrinės paslaugos senyvo amžiaus gyventojams ir neįgaliesiems asmenims.**

2018 m. ir 2023 m. Jurbarko rajono savivaldybės socialinių paslaugų plano duomenimis, Jurbarko r. savivaldybėje pagrindinis socialinių paslaugų organizatorius yra Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius, o socialines paslaugas teikia biudžetinės ir viešosios įstaigos, nevyriausybinių organizacijos. Pagrindinė socialinių paslaugų teikėja savivaldybėje – viešoji įstaiga „Jurbarko socialinės paslaugos“, nors kasmet vis daugiau jų teikia nevyriausybinių ir privačios organizacijos. [R16]

Jurbarko rajono savivaldybės pateiktais duomenimis, 2018-2022 m. Jurbarko mieste veikė 4 nevyriausybinių organizacijos (toliau – NVO), teikiančios socialines paslaugas, taigi, minimumu periodu tokių NVO skaičius buvo stabilus. 2023 m. Jurbarko mieste buvo 3 laikino apgyvendinimo vietos: 1 nakvynės namai, 1 krizių centras ir 1 savarankiško gyvenimo namai. [R17]

Stebint savivaldybės išlaidų NVO teikiamoms socialinėms paslaugoms finansuoti dalį, iš visų savivaldybės išlaidų, skirtų socialinėms paslaugoms, rodiklio rezultatus³¹, atkreiptinas dėmesys, kad 2018-2022 m. periode aukščiausias rangas, tai yra 6 iš 10, buvo pasiektas 2020 m., kai rodiklio reikšmė siekė 15,71 proc., tuo tarpu nuo 2021 m. rodiklio reikšmė kiek sumažėjo ir 2022 m. siekia 13,91 proc (palyginimui – Šilalės rajono – 5,05 proc., Šakių rajono – 50,3 proc. Šilutės rajono - 6,34 proc.). Šio indekso bendras Lietuvos vidurkis 2022 m. siekia 19,07 proc. [R18] **Tai rodo vis dar nepakankamai panaudojamą Jurbarko rajono savivaldybėje, tuo pačiu – ir Jurbarko mieste veikiančių NVO potencialą socialinių ir kitų gyventojams aktualių paslaugų teikimui, kuri būtina didinti ir panaudoti.**

³¹ Socialinės paramos veiksmingumo stebėseną Lietuvos savivaldybėse. Prieiga per internetą: <https://socmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/socialine-statistika/socialines-paramos-veiksmingumo-stebesena-lietuvos-savivaldybese>

26 pav. Savivaldybės išlaidų NVO teikiamoms socialinėms paslaugoms finansuoti dalis, iš visų savivaldybės išlaidų, skirtų socialinėms paslaugoms 2018–2022 m.

Šaltinis: Socialinės paramos veiksmingumo indeksas

Pagal Nacionaliniame pažangos plane nustatytą rodiklį, iki 2025 m. NVO ir bendruomenėms turi būti perduota 15 proc. savivaldybių teikiamų viešųjų paslaugų, o iki 2030 m. – 30 proc.³² [R19] tačiau Jurbarko rajono savivaldybė 2020 m. buvo perdavusi NVO sektoriui tik 1,4 proc. viešųjų paslaugų - gerokai mažiau nei Tauragės rajono (13,9 proc.) ar Pagėgių (6,3 proc.) savivaldybėse ir aplenkė tik Šilalės rajoną (0,5 proc.)³³. [R20] Didelė dalis NVO ir bendruomenių teikiamų paslaugų yra socialinės ir kultūrinės paslaugos. **Todėl įgyvendinant VPS būtina sudaryti sąlygas per projektinę veiklą NVO inicijuoti ir teikti gyventojams, ypač – VPS įvardintoms tikslinėms grupėms aktualias socialines ir kitas paslaugas.**

Nevyriausybinių organizacijų. 2023 m. Jurbarko mieste veikė 57 NVO. Svarbu pažymėti, kad **Jurbarko** mieste veikia kelios organizacijos, vykdančios veiklas, kurias galima įvardinti kaip socialinio verslo užuomazgas. Jurbarko evangelikų liuteronų parapijos diakonija „Jurbarko sandora“ valdo šeimų krizių centrą ir teikia laikiną prieglobstį moterims su vaikais. Lietuvos samariečių Jurbarko krašto bendrija turi vaikų dienos centrą, finansuojamą Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos bei labdaros valgyklą. Ši organizacija iš dalies finansuoja savo veiklą gaudama pajamas iš valgykloje gaminamo maisto (dienos pietūs, kuriuos gali užsisakyti bet kuris fizinis ar juridinis asmuo ir jie pagal poreikį gali būti atvežti). Asociacija „Conscia terra“ vykdo vaikų ir jaunimo neformaliojo švietimo veiklas. Iš dalies šias veiklas finansuoja iš teikiamų mokamų edukacinių paslaugų. [R21] **Todėl galima pasinaudoti šių organizacijų potencialu per VPS įgyvendinant socialinio verslo projektus, skirtus socialinių ir kitų gyventojams aktualių paslaugų plėtrai.**

Išoriniai veiksniai. Remiantis 2022–2030 m. Tauragės regiono plėtros planu, šis Regionas yra pakankamai atokus, kuriam būdingos nutolusios ir sunkiai pasiekiamos gyvenvietės. Tai pasienio regionas, kuris ribojasi su Kaliningrado sritimi (Rusijos Federacija). Jurbarko rajono ir Pagėgių savivaldybės priskiriamos pasienio zonai. Dėl to Regionas turi savo specifiką – nuolat jaučiama sienos funkcionavimo, jos režimo pokyčių, tarpvalstybinių srautų bei bendros geopolitinės situacijos

³² 2021–2030 metų nacionalinis pažangos planas. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/c1259440f7dd11eab72ddb4a109da1b5?jfwid=-whxwii77y>

³³ 2022 – 2030 metų Tauragės regiono plėtros planas, P.4. Prieiga per internetą: <https://tauragesregionas.lt/wp-content/uploads/2023/11/TS-30-priedas-Taurages-RPPI-nauja-redakcija-20231121.pdf>

Europoje įtaka. Kaip ir visoje šalyje, 2022 m. vasario 24 d. prasidėjęs Rusijos karas su Ukraina bei dėl to augantys karo pabėgėlių srautai turi reikšmingą įtaką ir Jurbarko rajone bei Jurbarko mieste. [R22]

Minėtame 2022–2030 m. Tauragės regiono plėtros plane išskiriama, kad mažam Tauragės regiono, o kartu ir Jurbarko rajono bei Jurbarko miesto, investiciniam patrauklumui įtaką daro tiek geografinė padėtis (nutolęs nuo pagrindinių ekonominių centrų), tiek geopolitinė situacija pasaulyje (Rusijos karas su Ukraina ir greta esanti Kaliningrado sritis), tiek kaimyninių Kauno ir Klaipėdos regionų konkurenciniai pranašumai bei su tuo susijusi darbingo amžiaus Regiono gyventojų migracija į juos. [R23]

Mažam Regiono investiciniam patrauklumui įtaką daro ir tinkamos kvalifikacijos bei specialybių žmoniškųjų išteklių trūkumas, kurį kompensuoti galima, stengiantis susigrąžinti į užsienį ar kitus Lietuvos regionus išvykusius dirbti ir gyventi dirbančiuosius (pvz., siūlant pasinaudoti valstybinėmis paramos priemonėmis pirmąjį būstą įsigyjančioms jaunoms šeimoms). Kartu būtų prisidedama prie gyventojų, tame tarpe ir darbingo amžiaus, skaičiaus augimo. Regiono gyventojų verslumas gali būti skatinamas/keičiamas pasinaudojant jaunimo potencialu, populiarėjančiomis mokymosi visą gyvenimą galimybėmis. [R24]

STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ ANALIZĖ

STIPRYBĖS		SILPNYBĖS	
1.	Ženkli dalis gyventojų yra nusiteikę pradėti socialinį verslą (situacijos analizės rodiklis R3)	1.	Mažėja socialinės rizikos šeimų dalis, gaunanti socialines paslaugas (situacijos analizės rodiklis R14, R15)
2.	Jurbarko mieste veikiančios organizacijos turi sukaupusios ilgametę ir sėkmingą projektinės veiklos patirtį (situacijos analizės rodiklis R11)	2.	Aukštas nedarbo lygis (situacijos analizės rodiklis R2, R4, R5)
3.	Paklausiams darbo rinkoje darbuotojams nėra keliami reikalavimai turėti aukštąjį išsilavinimą (situacijos analizės rodiklis R6)	3.	Žemas verslumo lygis mieste (situacijos analizės rodiklis R7, R8, R9, R10)
4.	Yra keletas NVO, gebančių teikti kokybiškas paslaugas gyventojams (situacijos analizės rodiklis R16, R17, R21)	4.	VVG teritorijoje didėja skurstančių gyventojų dalis (situacijos analizės rodiklis R13)
		5.	Santykinai didelė gyventojų dalis gauna mažą darbo užmokestį (situacijos analizės rodiklis R12)
		6.	Santykinai nedidelę dalį viešųjų paslaugų savivaldybė perka iš NVO (situacijos analizės rodiklis R18, R20)
GALIMYBĖS		GRĖSMĖS	
1.	Naujas ES fondų finansavimo periodas sudaro galimybes pritraukti projektinį finansavimą (situacijos analizės rodiklis R11)	1.	Šalies ir regionų ekonominė plėtra yra netolygi. Stiprės didmiesčių ir ekonomiškai stipresnių regionų konkurencinė galia (situacijos analizės rodiklis R23)
2.	Dėl augančios ekonomikos ir reemigracijos didėja darbingo amžiaus žmonių skaičius (situacijos analizės rodiklis R1, R24)	2.	Nepalanki geopolitinė situacija pasaulyje dėl regioninių karų ir šalia esančios Rusijos Federacijos Kaliningrado srities kuria nesaugumo jausmą visuomenėje ir kelia papildomas rizikas (situacijos analizės rodiklis R22)
3.	Nacionaliniai strateginio planavimo dokumentai numato paslaugų perdavimą NVO (situacijos analizės rodiklis R19)	3.	Infliacija didina pajamų netolygumą ir skurdo rizikos lygį (situacijos analizės rodiklis R13)

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI, ĮSKAITANT IŠMATUOJAMAS REZULTATO SIEKTINAS REIKŠMES

1. TIKSLAS – Gerinti gyvenimo kokybę Jurbarko miesto gyventojams

Tikslas pilnai atliepia atliktą teritorijos poreikių ir galimybių analizę. Analizėje nustatyta, kad dalis Jurbarko miesto gyventojų patiria socialinę atskirtį arba dėl skirtingų priežasčių yra nepalankioje padėtyje. Analizuojant Jurbarko miesto socialinę ir ekonominę situaciją, nustatyta, kad pagrindinės VPS grupės yra nepalankiose sąlygose gyvenantys vaikai ir jų šeimų nariai ar globėjai, asmenys, turintys negalią ir jų šeimos nariai, senyvo (pensinio) amžiaus asmenys, gaunantys mažesnę, nei vidutinę senatvės pensiją, socialinės paramos gavėjai, jauno verslo subjektai, bedarbiai ir ekonomiškai neaktyvūs asmenys ir darbo rinkai besirengiantys asmenys, darbingi asmenys, kurių pajamos mažesnės, nei vidurinis darbo užmokestis Tauragės apskrityje. Tikslas aprėpia analizėje identifikuotus Jurbarko miesto gyventojų poreikius: 1) socialinių paslaugų plėtra senyvo amžiaus asmenims, turintiems mažas pajamas, socialinės paramos gavėjams bei asmenims turintiems negalią ir jų šeimų nariams; 2) socialinių ir kompleksinių paslaugų teikimas socialinę riziką patiriančioms šeimoms ir jose augantiems vaikams, darbo rinkai besirengiantiems asmenims; 3) gyventojų kompetencijų stiprinimas siekiant pagelbėti įsidarbinti, pradėti ar plėtoti verslą (taip pat ir socialinį verslą) darbingo amžiaus žmonėms, turintiems mažesnes pajamas, bedarbiams, ekonomiškai neaktyviems asmenims, darbo rinkai besirengiantiems asmenims.

Tikslas suformuluotas taip pat atsižvelgiant į SSGG analizės rezultatus. Formuluojant tikslą siekiama, jog būtų pasinaudota visomis (1, 2, 3, 4) miesto stiprybėmis: nusiteikimu pradėti socialinį verslą, mieste veikiančiomis organizacijomis, kurios turi sukaupusios ilgametę ir sėkmingą projektinės veiklos patirtį, keletu NVO, gebančių teikti kokybiškas paslaugas gyventojams, o taip pat ir darbo rinkos situacija - paklausiems darbo rinkoje darbuotojams nėra keliami reikalavimai turėti aukštąjį išsilavinimą, tam, kad būtų pasinaudota 1, 2, 3, 4 galimybėmis - pritraukti projektinį finansavimą, dėl augančios ekonomikos ir reemigracijos didėjančiu darbingo amžiaus žmonių skaičiumi, nacionaliniuose strateginio planavimo dokumentuose numatytu paslaugų perdavimu NVO tam, kad būtų sumažintos arba panaikintos visos išskirtos (1, 2, 3, 4, 5, 6) silpnybės bei sušvelnintos 1, 2, 3 grėsmės.

Norėta atkreipti dėmesį į miesto gyventojų aktyvumą, kaip gyvenimo gerovę užtikrinančio veiksnio, svarbą. Šis tikslas taipogi atitinka 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos uždavinius: 4.7 uždavinį „Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes, nediskriminavimą ir aktyvų dalyvavimą, ir gerinti įsidarbinamumą, ypač palankių sąlygų neturinčių grupių“ ir 4.9 uždavinį „Skatinti marginalizuotų bendruomenių, mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir nepalankioje padėtyje esančių grupių, įskaitant specialiųjų

poreikių turinčius asmenis, socialinę ir ekonominę įtrauktį vykdant integruotus veiksmus, be kita ko, teikti aprūpinimą būstu ir socialines paslaugas“.

VPS tikslas – pagerinti Jurbarko miesto gyventojų gyvenimo kokybę, išplėtojant socialines ir kitas aktualias paslaugas aukščiau nurodytoms tikslinėms grupėms ir suteikti bedarbiams, ekonomiškai neaktyviems ir mažas pajamas turintiems asmenims galimybes dirbti, didinti verslumą ir kurti naujus verslus bei jiems pradžioje padėti. Taip pat svarbu skatinti ir remti socialinį verslą, nes šis savo ruožtu sprendžia ne tik darbo vietų stokos, bet ir socialinių paslaugų trūkumo problemas.

TIKSLO 1 ALTERNATYVA	TIKSLO 2 ALTERNATYVA
Pirmoji tikslo alternatyva – Gerinti gyvenimo kokybę Jurbarko miesto gyventojams. Šios alternatyvos pasirinkimas leistų įgyvendinti veiklas, skirtas įvairioms tikslinėms grupėms, kurių paskirtis – gyvenimo kokybės užtikrinimas. Gyvenimo kokybė būtų užtikrinama iš vienos pusės – inicijuojant ir įgyvendinant veiklas, skirtas socialinių ir kitų gyventojams aktualių paslaugų kūrimą bei plėtrą marginalizuotoms, pažeidžiamoms tikslinėms gyventojų grupėms, patiriančioms socialinę riziką ir atskirtį: nepalankiose sąlygose gyvenantys vaikai ir jų šeimų nariai ar globėjai, asmenys, turintys negalią ir jų šeimos nariai, vyresnio (55+) ir senyvo (pensinio) amžiaus asmenys, socialinės paramos gavėjai siekiant jų įtraukties į šių paslaugų kūrimą bei plėtrą. Iš kitos pusės būtų ugdomi bedarbių, ekonomiškai neaktyvių ir mažas pajamas turinčių gyventojų įgūdžiai, reikalingi darbo rinkai, skatinamas gyventojų verslumas. Tuo pačiu būtų organizuojamos mokymų, konsultavimo ir kitos veiklos, skirtos asmenims, norintiems pradėti verslą bei jauno verslo subjektams, tuo skatinant darbo vietų kūrimą, verslo plėtrą ir gyvybingumą Jurbarko mieste. Ši alternatyva įtrauktų visas VPS išskirtas tikslines grupes, tenkintų visus poreikius, panaudodama visas stiprybes bei galimybes bei sumažindama arba eliminuodama silpnybes bei grėsmes.	Antroji tikslo alternatyva – Mažinti Jurbarko miesto gyventojų socialinę atskirtį sudarant sąlygas įvairių amžiaus grupių socializacijai. Šios alternatyvos pasirinkimas leistų įgyvendinti bei plėtoti socialines ir kitas gyventojams aktualias paslaugas, skirtas įvairioms tikslinėms grupėms, kurios yra socialinės rizikos grupėje ar patiria atskirtį dėl netenkinamo jiems reikalingų socialinių ir kitų paslaugų poreikio. Kuriamos socialinės ir kitos gyventojams aktualios paslaugos sumažintų socialinę riziką bei atskirtį, padidintų gyvenimo kokybę. Tačiau liktų nepatenkinti darbingo amžiaus žmonių, gaunančias mažesnes nei vidutinės pajamas, Tauragės apskrityje, jauno verslo poreikiai. Likėtų nesprenždžiama vienos svarbiausių problemų, įvardintų tiek gyventojų apklausoje, tiek ir situacijos analizėje – menkas gyventojų verslumas, nepakankamos sąlygos pradėti verslą. Tai lemia aukštą skurdo rizikos lygį Jurbarko mieste, kurio nesumažina teikiamos ir plėtojamos socialinės paslaugos. Tuo pačiu ši alternatyva nenumato pačių gyventojų įtraukties (pvz. socialinio verslo pagalba) kurti bei plėtoti socialines ir kitas gyventojams aktualias paslaugas. Todėl ši alternatyva atmesta.

Todėl pasirinkta ši alternatyva.	

Eil. Nr.	Rezultato rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė (2023 m.)	Siekiama reikšmė (2029 m.)
1.	BIVP projektų veiklų dalyvių, kurie po dalyvavimo veiklose toliau dalyvauja socialinei integracijai skirtose veiklose ir (ar) darbo rinkoje, dalis, proc. (rodiklio kodas: R-01-004-08-04-01-02)	0	40
2.	Paramą gavusiuose subjektuose sukurtos darbo vietos, vienu metų etato ekvivalentai (rodiklio kodas: R-01-004-08-04-01-03)	0	2
3.	Pilietinės visuomenės ir privačiojo sektoriaus subjektai, dalyvavę rengiant ir (ar) įgyvendinant BIVP strategiją, asmenys (rodiklio kodas: R-01-004-08-04-01-01)	0	15

1.1 UŽDAVINYS – Padidinti socialinių ir kitų gyventojams reikalingų paslaugų įvairovę ir prieinamumą

Šis uždavinys yra nukreiptas į SSGG analizėje įvardintos 1 ir 6 silpnybių ir 2 grėsmės sprendimą pasinaudojant 1, 3 galimybe ir 2, 4 stiprybėmis. Uždaviniu siekiama sudaryti galimybę išplėtoti paslaugų spektrą ir aprępti šioms tikslinėms grupėms – nepalankiose sąlygose gyvenantiems vaikams ir jų šeimos nariams ar globėjams, asmenims, turintiems negalią ir jų šeimos nariams, vyresnio (55+) ir senyvo (pensinio) amžiaus asmenims, socialinės paramos gavėjams. Uždavinys pasirinktas dėl to, jog atlikta poreikių ir galimybių analizė parodė, kad aukščiau išvardintoms tikslinėms grupėms yra būtinas naujų socialinių paslaugų rūšių atsiradimas ir esamų socialinių paslaugų plėtra, nes apręptis yra nepakankama.

Uždavinys bus įgyvendinamas 2024–2029 m. Detalesnė įgyvendinimo informacija pateikta lentelėje „Jurbarko miesto 2024–2029 m. vietos plėtros strategijos finansinis veiksmų planas“ pagal veiksmus.

	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė (2023 m.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiama reikšmė (2029 m.)
1.	BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO ir (arba) kurie įgyvendinti kartu su partneriu, skaičius (rodiklio	0			1	2	2	2	1	8

	kodas: P-01-004-08-04-01-01)								
2.	Socialinio verslo subjektai, per BIVP projektus gavę paramą socialinio verslo kūrimui ar plėtrai, skaičius (rodiklio kodas: P-01-004-08-04-01-03)	0		1					1
3.	BIVP projektų dalyvių skaičius, asmenys	0	10	75	80	80	75	30	350

1.1 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA	1.1 UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA
Pirmoji uždavinio alternatyva – Padidinti socialinių ir kitų gyventojams reikalingų paslaugų įvairovę ir prieinamumą. Ši alternatyva numatytų socialinių ir kitų gyventojams aktualių paslaugų, skirtų įvairioms VVG teritorijos tikslinėms grupėms kūrimą ir plėtrą. Ši alternatyva yra nutaikyta į visas VPS įvardintas tikslines grupes ir neapsiriboja vienos rūšies (pvz. socialinėmis paslaugomis), įvertinant faktą, kad dalis tikslinių grupių yra reikalingos kompleksinių paslaugų (socialinių, švietimo, sociokultūrinių ir kt.), kurios būtų teikiamos pasitelkiant įvairių sričių specialistus ir teikiamos ne tik asmeniui, bet ir jo aplinkai (pvz. šeimos nariams, globėjams) ir būtent tik kompleksinių paslaugų poveikis leistų sumažinti socialinę riziką, įveikti socialinę atskirtį. Tuo pačiu šia alternatyva siekiama užtikrinti būtent gyventojams aktualių socialinių ir kitų paslaugų įvairovę ir prieinamumą, nekeliant tikslų plėtoti visas socialines paslaugas, t.y. formuluojant alternatyvą gerai įvertinti turimi ištekliai ir gyventojų poreikiai, įvardinti situacijos analizėje ir gyventojų apklausoje. Todėl pasirinkta ši alternatyva.	Antroji uždavinio alternatyva – Skatinti Jurbarko mieste socialinių paslaugų plėtrą ir visų Jurbarko gyventojų socialinę aprėptį. Ši alternatyva numatytų socialinių paslaugų, skirtų įvairioms VVG teritorijos tikslinėms grupėms kūrimą ir plėtrą. Tačiau ši alternatyva yra siauresnė – ji numato tik socialinių paslaugų plėtrą, tuo tarpu situacijos analizėje konstatuota, kad nemaža dalis asmenų: rizikos grupės šeimos, nepalankiomis sąlygomis gyvenantys vaikai, darbo rinkai besiruošiantys asmenys ir kt. gali būti veiksmingai integruojami į visuomenę ir darbo rinką tik taikant kompleksinius įvairių paslaugų modelius, dirbant tiek su jais, tiek su jų šeimos nariais ar aplinka. Dėl šių priežasčių ši alternatyva atmesta.

1.2 UŽDAVINYS – Motyvuoti gyventojus integruotis į darbo rinką ir kurti bei plėtoti verslą

Šis uždavinys suformuotas siekiant pasinaudoti 1, 3 stiprybe ir 1 bei 2 galimybe siekiant sumažinti 2, 3, 4, 5 silpnybes ir 1, 3 grėsmę. Uždaviniu siekiama sudaryti sąlygas bedarbiams, ekonomiškai neaktyviems, mažas pajamas gaunantiems Jurbarko miesto gyventojams įgyti kompetencijų ir kurti savo verslą, taip pat suteikti galimybes jiems įgyti naujų kompetencijų ir įgūdžių. Šiuo uždaviniu taip pat siekiama kurti ir plėtoti verslo iniciatyvas, tiek verslo kūrimo ir vystymo, tiek remiant įvairias veiklos iniciatyvas, kurios skatina gyventojų verslumą, ugdo įgūdžius ir motyvuoja imtis verslo.

Uždavinys bus įgyvendinamas 2024-2029 m. Detalesnė įgyvendinimo informacija pateikta lentelėje „Jurbarko miesto 2024–2029 m. vietos plėtros strategijos finansinis veiksmų planas“ pagal veiksmus.

	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiamą reikšmę
1.	BIVP projektų dalyvių skaičius, asmenys	0		5	10	5	5	5		30
2.	Jauno verslo subjektai, dalyvavę BIVP projektų veiklose, skaičius	0		1	4		2	3		10

1.2 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA	1.2 UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA
Pirmoji uždavinio alternatyva – Motyvuoti gyventojus integruotis į darbo rinką ir kurti bei plėtoti verslą. Pasirinkant šią alternatyvą, projektinės veiklos: mokymų, konsultacijų ir kitų metodų pagalba būtų skatinama tiek bedarbių, ekonomiškai neaktyvių asmenų, asmenų besiruošiančių darbo rinkai, mažas pajamas gaunančių gyventojų pasirengimas darbo rinkai bei integracija į ją ugdant tam reikalingas kompetencijas. Tuo pačiu būtų skatinamas gyventojų verslumas, teikiamos konsultacijos ir mokymai gyventojams, norintiems pradėti verslą, bei jauno verslo subjektams. Ši alternatyva leistų įtraukti visas aktualias VPS išskirtas tikslines grupes, atsižvelgiant į skirtingus jų poreikius ir tuo pačiu įvertinant bei sprendžiant situacijos analizėje išskirtas teritorijos problemas: aukštą nedarbo lygį, mažesnę nei šalies teritorijos vidutinį atlyginimą, nedidelę tikslinių grupių motyvaciją dalyvauti ADRP, vangią verslo	Antroji uždavinio alternatyva – Ugdyti Jurbarko miesto gyventojų kompetencijas, reikalingas visapusiškai jų integracijai į darbo rinką. Pasirenkant šią alternatyvą, būtų įgyvendinamos priemonės, kurių tikslas – mokymų, konsultacijų, kompleksinių priemonių bei paslaugų pagalba suteikti gyventojams kompetencijas, reikalingas sėkmingai integruotis į darbo rinką. Ši alternatyva atmesta, nes neįtraukiamos tokios tikslinės grupės kaip gyventojai, norintys pradėti verslą, jauno verslo subjektai. Ignoruojama ir nesprenžžiama analizėje identifikuota problema – mažas gyventojų verslumas, mažas Jurbarko veikiančių įmonių gyvybingumas ir vangis plėtra, lemianti mažesnę atlyginimų vidurkį, aukštesnę nedarbo lygį. Siūlomas sprendimas neskatina gyventojų patiems imti spręsti savo užimtumo problemas.

plėtrą, naujų darbo vietų kūrimą, įmonių apyvartą, žemą gyventojų verslumą Todėl pasirinkta ši alternatyva.	

GYVENAMOSIOS VIETOVĖS BENDRUOMENĖS DALYVAVIMO RENGIANČIA STRATEGIJĄ EIGA

VIEŠIEJI PRISTATYMAI IR KONSULTACIJOS

Rengiant VPS, buvo vykdomi įvairūs informacijos rinkimo, poreikių tyrimo ir viešinimo metodai. Jurbarko miesto situacijos analizė ir gyventojų poreikių tyrimas buvo atliekamas kompleksiskai ir nuosekliai. Buvo informuojami gyventojai, viešojo, privataus ir nevyriausybinių sektorių atstovai, konsultuojamasi su gyventojais, vietos bendruomenių bei nevyriausybinių organizacijų ir verslo atstovais, diskutuojama su savivaldybės politikais ir savivaldybės administracijos padalinių atstovais. Apie strategijos rengimą buvo informuojama ir pasiūlymai renkami keliais skirtingais būdais:

1. 2021-2027 metų ES finansavimo laikotarpio VPS rengimo, galimų finansavimo sričių pristatymo renginiai. Susitikimų tikslas - pateikti informaciją apie pagrindinius Vietos plėtros strategijų akcentus, skirtumus, BIVP 2021–2027 m. ES fondų investavimo programą, 2016 – 2022 m. VPS rezultatus. Jurbarko MVVG organizavo tokius susitikimus:

- 2022-11-15 d. vyko susitikimas su verslo atstovais;
- 2022-11-23 d. vyko susitikimas su savanorius priimančių ir suaugusių švietimo paslaugas teikiančių organizacijų atstovais
- 2023-01-20 d. vyko susitikimas su verslo atstovais.

Rezultatas: Pristatyti 2016 – 2022 m. VPS rezultatai, socialinių partneriai supažindinti su naujojo ES finansinio laikotarpio (2021 – 2027 m.) prioritetais bei finansavimo galimybėmis, pristatyta būsimosios strategijos rengimo eiga, pasiūlyta generuoti idėjas dėl rengiamos strategijos tikslų, uždavinių, tikslinių grupių, veiksmų.

2. Konsultacijos – susitikimai strategijos rengimo metu.

Rengiant VPS, buvo įvykdyti 4 susitikimai su socialiniais partneriais. Susitikimų – konsultacijų tikslas – pristatyti BIVP 2021–2027 m. ES fondų investavimo programą, rodiklius prie kurių prisidedama pagal 4.7. ir 4.9. Uždavinį, remiamas veiklas, tyrimo metodiką, BIVP metodą, projektinių idėjų rinkimą, informuoti apie geruosius ir testinius Jurbarko miesto VVG vietos plėtros strategijos 2016–2022 m. projektų veiklų pavyzdžius.

- 2023-07-15 d. vyko susitikimas su privataus verslo atstovais;
- 2023-07-15 d. vyko susitikimas su gyventojais, nevyriausybinių organizacijų ir neformalių grupių atstovais;
- 2023-08-09 d. vyko susitikimas su biudžetinių įstaigų, savivaldybės įsteigtų organizacijų ir vietos valdžios atstovais;
- 2023-11-03 d. vyko susitikimas su Jurbarko rajono savivaldybės vadovais.

Rezultatas: Su suinteresuotosiomis grupėmis diskutuota apie Jurbarko miesto problemas skirtingoms tikslinėms grupėms, jos supažindintos su finansavimo galimybėmis ir rengiamos vietos plėtros strategijos projektu. Su konsultacijų dalyviais aptartas preliminarus (galimas) vietos plėtros strategijos tikslas, SSGG.

3. Jurbarko rajono savivaldybės administracijos ir kitų įstaigų apklausa. Viešai prieinamos statistinės informacijos, rajono strateginių ir kitų dokumentų analizė.

Metodas, skirtas kiekybiniais duomenimis ir informacijai gauti. Jurbarko rajono savivaldybės administracijos ir savivaldybės įstaigų, Valstybinės mokesčių inspekcijos, Užimtumo tarnybos buvo prašoma pateikti socialinę, demografinę, statistinę informaciją apie Jurbarko miesto gyventojus. Gauti duomenys suteikė patikimą informaciją apie padėtį Jurbarko mieste. Kadangi Jurbarko rajono savivaldybė gali pateikti tik ribotą dalį informacijos apie miesto gyventojus, (dėl duomenų apsaugos, bei bendrų su rajonu sistemų) rengiant VPS taip pat buvo remiamasi Lietuvos statistikos departamento bei Socialinės apsaugos bei darbo ministerijos pateikiamais duomenimis. Atliekant teritorijos, kuriai rengiama VPS, analizę buvo naudojama viešai internete pateikiama statistinė informacija. VPS pateikiamos nuorodos į naudotus informacijos šaltinius.

Rezultatas - atlikta teritorijos analizė, parengta SSGG analizė.

4. Projektinių pasiūlymų anketa.

Tai - apklausa, kuri padėjo gauti kiekybinę informaciją ir kuria buvo siekiama išsiaiškinti esamą miesto socialinę-ekonominę situaciją bei gyventojų poreikius ir problemas. Buvo parengta projektinių pasiūlymų anketa. Nuo 2023-07-17 d. iki 2023-08-11 d. MVVG „Jurbarkas“ kvietė nevyriausybinės organizacijas, savivaldybės ir valstybės įstaigas, įmones teikti projektinius pasiūlymus. Šiuo laikotarpiu su socialiniais partneriais buvo susitinkama MVVG „Jurbarkas“ biure, bendraujama telefonu ir elektroniniu paštu, kurių metu buvo diskutuojama dėl galimų VPS finansavimo krypčių, veiksmų įgyvendinimo, galimo finansavimo. Buvo gauta 18 projektinių pasiūlymų (iš jų, 8 - nevyriausybinių organizacijų), kuriose aprašomos mieste esančios problemos, jų sprendimo būdai, vietos projektų rezultatai ir reikalingos lėšos.

Rezultatas: apibrėžti Jurbarko miesto plėtros poreikiai, tikslai, uždaviniai, parengtas galimas veiksmų ir finansinis planas.

5. Gyventojų poreikių tyrimas

Siekiant užtikrinti kokybišką esamos situacijos analizę bei tikslingą numatomų sričių finansavimą buvo atlikta Jurbarko miesto gyventojų apklausa. Apklausa atlikta po statistinės rezultatų analizės pristatymo, tam, kad patikrinti ir išsiaiškinti, kurioms iš nustatytų probleminių sričių/stiprybių VPS turi būti teikiamas didžiausias dėmesys. Apklausiai atlikti buvo parengtas elektroninis klausimynas, apimantis 10 pusiau struktūruotų klausimų. Anketa sudarė 3 dalys. Pirmoji dalis, apėmė 1-4 klausimus, kuriais siekiama išsiaiškinti respondentų požiūrį kokios problemos yra aktualiausios Jurbarko mieste. Pirmu klausimu buvo siekiama išsiaiškinti gyventojų požiūrį, kokias gyventojų gerovę užtikrinančias galimybes vertina labiausiai. Antru klausimu buvo prašoma įvardinti 3 svarbiausias Jurbarko miesto problemas, trečiu – labiausiai socialiai pažeidžiamas grupes Jurbarko mieste. Ketvirtu klausimu buvo bandoma išsiaiškinti respondentų požiūrį, kokių socialinių paslaugų trūksta Jurbarko mieste. Antrąją klausimyno dalį sudaro 5 ir 6 klausimai, skirti išsiaiškinti respondentų polinkius savanoriškos veiklos ir socialinio verslo klausimais. Penktu klausimu buvo siekiama išsiaiškinti respondentų polinkį imtis socialinio verslo, šeštu klausimu – respondentų polinkį savanoriauti. Trečioji anketos dalis (7–10 klausimai) buvo skirti išsiaiškinti respondentų pagrindinius demografinius rodiklius ir atstovavimą sektoriui (pilietinė visuomenė, viešasis, verslas). Anketos klausimai buvo pateikiami naudojant nominalines, rangines ir intervalines skales. Apklausa buvo vykdyta nuo 2023-06-26 d. iki 2023-07-15 d. Apklauso anketa buvo publikuojama GoogleDocs platformoje, naudojant apklausų vykdymo ir analizės skiltį, adresas: https://docs.google.com/forms/d/12XQ1gQaEgC_p0wgmC3DFZEez_kZURsJX6o6FN6ubMB4/prefill Buvo sukurta sutrumpinta nuoroda į apklausą (tikslī nuoroda: <https://bit.ly/mvvgapklaua>) Informacija apie vykdomą apklausą buvo platinama MVVG „Jurbarkas“ Facebook paskyroje (tikslī

nuoroda:

https://www.facebook.com/vvgjurbarkas/posts/pfbid0Mq1o6tcysNyNjrj5RX4tZf6D6CBKFbR14pz_nroFtuf4akUZz1VZ9Mc8LJxcHsCCXI), MVVG „Jurbarkas“ internetiniame puslapyje (tiksliai nuoroda: <https://vvgjurbarkas.lt/apklausa-del-2023-2029-m-vietos-pletros-strategijos/>). Anketos nuorodos taip pat buvo siunčiamos elektroniniu paštu bendruomenių, vietos valdžios ir verslo atstovams, Jurbarko miesto gyventojams, siekiant užtikrinti lygiavertišką visų VPS nusimatyty tikslinių grupių dalyvavimą apklausoje.

Rezultatas: atlikta Jurbarko miesto gyventojų apklausa, kurioje dalyvavo 323 respondentai. Apklausos rezultatai parodė, kad VPS analizės išvados iš esmės sutampa su gyventojų nuomone. Apklausos rezultatai taip pat padėjo identifikuoti miesto problematiškiausias sritis, įvertinus juos galutinai apsispręsta dėl VPS tikslų, uždavinių, veiksmų, nustatomų rezultatų ir sudaromo finansavimo plano.

1) Demografiniai ir atstovavimo duomenys. 62,2 proc. apklausos dalyvių - moterys, 37,8 proc. – vyrai. Respondentai iki 29 m. sudarė mažiausią grupę – 7,4 proc., 30-40 m. amžiaus respondentai sudarė kiek daugiau nei penktadalį apklaustųjų (20,1 proc.) 41 – 64 m. respondentai sudarė didžiausią dalį – 56,7 proc. apklausos dalyvių, o 65 m. ir vyresni asmenys – 15,8 proc. 58,5 proc. respondentų yra turintys aukštąjį išsilavinimą, 33,4 proc. – profesinį, 8 proc. – pradinį, pagrindinį ar vidurinį. 53,3 proc. respondentų pažymėjo, kad jie priklauso pilietinės visuomenės sektoriui, 37,5 proc. – viešajam, 9,3 proc. verslo.

2) Gyventojų požiūris į problemas Jurbarko mieste. Svarbiausiomis galimybėmis gyventojai išskyrė galimybę naudotis tvarkinga ir gyventojų poreikius atitinkančia infrastruktūra (keliais, viešosiomis erdvėmis, kultūros įstaigų tinklu ir kt.) – 32,8 proc., galimybe mieste ir namuose jaustis saugiai (28,2 proc.), galimybe rūpintis fizine bei psichikos sveikata, sportuoti (28,2 proc.), taip pat galimybes gauti įvairių buitinių paslaugų ir įsigyti produktų, galimybę jaustis finansiškai laisvai – po 25,7 proc. Opiausiomis problemomis Jurbarko mieste gyventojai laiko (įvertinimų skalė: 1 – visiškai nesvarbu, 5 – labai svarbu): mažas įsidarbinimo galimybes (vidurkis – 4,39), gyventojų skaičiaus mažėjimą (4,19), mažas gyventojų pajamas (4,18), gyventojų senėjimą (4,12), nepalankias sąlygas kurti verslą (3,87), Sveikatos priežiūros ir sveikatingumo paslaugų trūkumą ir prieinamumo stoką (3,59), patyčias vaikų ir paauglių tarpe (3,59) socialinę atskirtį (3,55). Labiausiai pažeidžiamomis socialinėmis grupėmis gyventojai išskyrė vyresnio amžiaus asmenis (38,5 proc.), asmenis turinčius negalią, jų šeimos narius (29,7 proc.), nepalankias sąlygas turinčius vaikus, mokinius, ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikus (29,1 proc.) nepalankias sąlygas turinčius gyventojus (dėl skurdo, išsilavinimo stokos ir pan.) (27,6 proc.). Jurbarko miesto gyventojai 5 balų skalėje įvardino ir socialines paslaugas, kurių trūksta labiausiai (įvertinimų skalė: 1 – visiškai nesvarbu, 5 – labai svarbu): jaunimo informavimo ir konsultavimo (vidurkis – 3,98), socialinių paslaugų (informavimo, maitinimo, asmeninės higienos ir kt.) (3,86), verslumo mokymų, konsultacijų verslo pradžiai ir plėtrai (įskaitant socialinį verslą) (3,81), socialinių įgūdžių ugdymo paslaugų socialinėje rizikoje esančioms šeimoms (3,79), socialinių ir sociokultūrinių paslaugų turintiems negaliai ir senyvo amžiaus asmenims (3,70).

3) Gyventojų polinkiai savanoriškos veiklos ir socialinio verslo klausimais. Daugiau kaip pusė Jurbarko miesto gyventojų (50,2 proc.) nėra apsisprendę ar inicijuotų socialinio verslo projektą, kuriantį darbo vietas ir paslaugas pažeidžiamoms gyventojų grupėms, jei jam būtų suteikta ES parama, tačiau apsisprendusių inicijuoti tokį projektą (28,8 proc.) yra reikšmingai daugiau, nei nenorinčių jo inicijuoti (21,1 proc.). Dauguma respondentų (52,6 proc.) yra linkę savanoriauti, padėti įgyvendinant socialines, kultūrines ir kitokias veiklas. Neapsisprendusių yra kiek daugiau nei trečdalis (36,8 proc.) ir tik kiek daugiau nei dešimtdalis respondentų nurodė nenorintys savanoriauti ar prisidėti prie veiklų įgyvendinimo.

6. Viešinimas.

Informacija apie bendruomenių inicijuojamą vietos plėtrą miestuose, 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos galimybes rengti ir įgyvendinti VPS, VPS projektas, kvietimai teikti pastabas bei pasiūlymus ir kita susijusi informacija buvo skelbiama MVVG „Jurbarkas“ internetinio tinklapio Naujienų“ skiltyje bei adresu <https://vvgjurbarkas.lt/2023-2029/>, socialinio tinklo Facebook paskyroje <https://www.facebook.com/vvgjurbarkas>. Buvo siunčiami informaciniai pranešimai bendruomenėms, įmonėms, įstaigoms, gyventojams turimais el. pašto adresais. 2023-11-17 d. vietos laikraštyje buvo išspausdintas MVVG informacinis pranešimas. 2023-11-13 d. viešai buvo paskelbtas VPS projektas ir kviečiama teikti pastabas bei pasiūlymus (pastabų gauta nebuvo). 2023-11-21 d. VPS projektas buvo pristatytas Tauragės regiono plėtros tarybai. 2023-11-27 d. VPS projektas buvo pristatytas vietos gyventojams bei socialiniams partneriams. 2023-11-24 d., 2023-11-27 d. ir 2023-11-28 d. VPS projektas buvo pristatytas Jurbarko rajono savivaldybės tarybos komitetams, o 2023-11-30 d. - Jurbarko rajono savivaldybės tarybai (pristatymai buvo tiesiogiai transliuojami Jurbarko rajono savivaldybės Youtube kanale).

Rezultatas: visuomenės supažindinimas su įvairiais VPS rengimo etapais, VPS projektu. Sudaryta galimybė išsakyti pastabas bei pasiūlymus VPS projektui.

Viešuosiuose renginiuose, skirtuose gyvenamosios vietovės bendruomenės informavimui, konsultacijoms, poreikio tyrimui, problemų ir galimybių analizei ir kitai naudingai informacijai vietos bendruomenei, buvo užtikrintos galimybės:

- dalyvauti vyresnio amžiaus asmenims ir specifinius poreikius turinčioms tikslinėms grupėms.
- dalyvauti skirtingoje socialinėje padėtyje esantiems asmenims – renginiai nemokami.
- informacija apie renginius buvo platinama ir specifinius poreikius turinčioms tikslinėms grupėms, lengvai suprantama (lengvai skaitoma) kalba ir šriftu, vadovaujantis universalaus dizaino principu, kviečiant ir registruojant į renginius buvo identifikuojami specialieji dalyvių poreikiai, nebuvo poreikio, renginio metu užtikrinti vertimą į gestų, ar užsienio kalbą.
- renginiai buvo organizuojami patalpose, pritaikytose judėjimo, regos ar kitą negalią turintiems asmenims (netoli nuo įėjimo į objektą įrengtos asmenims, turintiems negalią, skirtos automobilių stovėjimo vietos, užtikrintos galimybės asmenims, judantiems vežimėliu, be kliūčių savarankiškai patekti į objektą, nevaržomai judėti objekto patalpų viduje, pirmame pastato aukšte, naudotis pritaikyta sale ir joje esančia įranga.

JURBARKO MIESTO 2024–2029 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS FINANSINIS VEIKSMŲ PLANAS

1. TIKSLAS - Gerinti gyvenimo kokybę Jurbarko miesto gyventojams										
		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	viso 2022-2029 m.
	Europos socialinis fondas +			73 789,56	143 451,31	126 743,50	130 871,31	130 871,32	57 081,75	662 808,75
	Europos regioninės plėtros fondas				59 755,00	59 755,00				119 510,00
	LR valstybės biudžetas			13 021,69	35 859,94	32 911,50	23 094,94	23 094,93	10 073,25	138 056,25
	Savivaldybės biudžeto lėšos			7 038,75	19 383,75	17 790,00	12 483,75	12 483,75	5 445,00	74 625,00
	Privačios lėšos									
	Iš viso tikslui:			93 850,00	258 450,00	237 200,00	166 450,00	166 450,00	72 600,00	995 000,00
1.1 UŽDAVINYS - Padidinti socialinių ir kitų gyventojams reikalingų paslaugų įvairovę ir prieinamumą										
	Europos socialinis fondas +			57 081,75	114 163,50	114 163,50	114 163,50	114 163,50	57 081,75	570 817,50
	Europos regioninės plėtros fondas				59 755,00	59 755,00				119 510,00
	LR valstybės biudžetas			10 073,25	30 691,50	30 691,50	20 146,50	20 146,50	10 073,25	121 822,50

		Savivaldybės biudžeto lėšos			5 445,00	16 590,00	16 590,00	10 890,00	10 890,00	5 445,00	65 850,00
		Privačios lėšos									
		Iš viso uždaviniui:			72 600,00	221 200,00	221 200,00	145 200,00	145 200,00	72 600,00	878000
1.1.1. Veiksmas (numatoma, kad bus vykdoma 10 projektų (2 projektai 2024-2025 m., 4 projektai 2026-2027 m., 4 projektai 2028-2029 m.), kuriuose dalyvaus 350 asmenų)	Veiksmo vykdytojai: viešieji ir privatūs juridiniai asmenys. Vykdytojo atranka vyks atviro konkurso būdu. Pagrindiniai atrankos principai: 1) projekto pareiškėjas arba partneris – nevyriausybinių organizacija; 2) projekto pareiškėjas turi patirties per paskutinius 5 metus įgyvendinant Europos Sąjungos lėšomis finansuojamą	Europos socialinis fondas +			57 081,75	114 163,50	114 163,50	114 163,50	114 163,50	57 081,75	570 817,50
		Europos regioninės plėtros fondas									
		LR valstybės biudžetas			10 073,25	20 146,50	20 146,50	20 146,50	20 146,50	10 073,25	100 732,50
		Savivaldybės biudžeto lėšos			5 445,00	10 890,00	10 890,00	10 890,00	10 890,00	5 445,00	54 450,00
		Privačios lėšos									
		Iš viso veiksmui:			72 600,00	145 200,00	145 200,00	145 200,00	145 200,00	72 600,00	726 000,00

	projektą; 3) didesnis tikslinės grupės dalyvių skaičius.										
1.1.2. Veiksmas (numatoma, kad bus vykdomas 1 projektas (2025-2026 m.), sukurtos 2 naujos darbo vietos)	Veiksmo vykdytojai: juridiniai asmenys, nurodyti Socialinio verslo vykdymo gairėse. Vykdytojo atranka vyks atviro konkurso būdu. Pagrindiniai atrankos principai: 1) projekto pareiškėjas arba partneris – nevyriausybinė organizacija; 2) projekto pareiškėjas turi patirties per paskutinius 5 metus įgyvendinant Europos Sąjungos lėšomis finansuojamą	Europos socialinis fondas +									
		Europos regioninės plėtros fondas				59 755,00	59 755,00				119 510,00
		LR valstybės biudžetas				10 545,00	10 545,00				21 090,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos				5 700,00	5 700,00				11 400,00
		Privačios lėšos									
		Iš viso veiksmui:				76 000,00	76 000,00				152 000,00

	projektą; 3) didesnis sukurtų darbo vietų skaičius.										
1.2 UŽDAVINYS - Motyvuoti gyventojus integruotis į darbo rinką ir kurti bei plėtoti verslą											
		Europos socialinis fondas +			16 707,81	29 287,81	12 580,00	16 707,81	16 707,82	0,00	91 991,25
		Europos regioninės plėtros fondas									
		LR valstybės biudžetas			2 948,44	5 168,44	2 220,00	2 948,44	2 948,43	0,00	16 233,75
		Savivaldybės biudžeto lėšos			1 593,75	2 793,75	1 200,00	1 593,75	1 593,75	0,00	8 775,00
		Privačios lėšos									
		Iš viso uždaviniui:			21 250,00	37 250,00	16 000,00	21 250,00	21 250,00	0,00	117 000,00
1.2.1. Veiksmas (numatoma, kad bus vykdomas 1 projektas (2025-2026 m.), kuriame dalyvaus 20 asmenų)	Veiksmo vykdytojai: viešieji ir privatūs juridiniai asmenys. Vykdytojo atranka vyks atviro konkurso būdu. Pagrindiniai atrankos	Europos socialinis fondas +				12 580,00	12 580,00				25 160,00
		Europos regioninės plėtros fondas									
		LR valstybės biudžetas				2 220,00	2 220,00				4 440,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos				1 200,00	1 200,00				2 400,00

	principai: 1) projekto pareiškėjas turi patirties per paskutinius 5 metus įgyvendinant Europos Sąjungos lėšomis finansuojamą projektą; 2) didesnis tikslinės grupės dalyvių skaičius.	Privačios lėšos									
		Iš viso veiksmui:				16 000,00					32 000,00
1.2.2. Veiksmas (numatoma, kad bus vykdomi 2 projektai (1 projektas 2024-2025 m., 1 projektas 2027-208 m.), kuriuose dalyvaus 10 norinčių pradėti verslą asmenų ir 10 jauno	Veiksmo vykdytojai: viešieji ir privatūs juridiniai asmenys. Vykdytojo atranka vyks atviro konkurso būdu. Pagrindiniai atrankos principai: 1) projekto pareiškėjas turi patirties per paskutinius 5 metus įgyvendinant	Europos socialinis fondas +			16 707,81	16 707,81		16 707,81	16 707,82		66 831,25
		Europos regioninės plėtros fondas									
		LR valstybės biudžetas			2 948,44	2 948,44		2 948,44	2 948,43		11 793,75
		Savivaldybės biudžeto lėšos			1 593,75	1 593,75		1 593,75	1 593,75		6 375,00
		Privačios lėšos									
		Iš viso veiksmui:			21 250,00	21 250,00	0,00	21 250,00	21 250,00		85 000,00

verslo subjektų)	Europos Sąjungos lėšomis finansuojamą projektą; 2) didesnis tikslinės grupės dalyvių skaičius.										

Lėšos strategijos įgyvendinimui	iš viso:	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
Europos socialinis fondas +	662 808,75			73 789,56	143 451,31	126 743,50	130 871,31	130 871,32	57 081,75
Europos regioninės plėtros fondas	119 510,00			0,00	59 755,00	59 755,00	0,00	0,00	0,00
LR valstybės biudžetas	138 056,25			13 021,69	35 859,94	32 911,50	23 094,94	23 094,93	10 073,25
Savivaldybės biudžeto lėšos	74 625,00			7 038,75	19 383,75	17 790,00	12 483,75	12 483,75	5 445,00
Privačios lėšos									

Lėšos strategijos administravimui	iš viso:	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
Europos socialinis fondas +									

Europos regioninės plėtros fondas	156 463,75			28 447,95	28 447,95	28 447,95	28 447,95	28 447,95	14 223,98
LR valstybės biudžetas	27 611,25			5 020,23	5 020,23	5 020,23	5 020,23	5 020,23	2 510,11
Savivaldybės biudžeto lėšos									
Privačios lėšos									

Iš viso vietos plėtros strategijai:	
Europos socialinis fondas +	662 808,75
Europos regioninės plėtros fondas	275 973,75
LR valstybės biudžetas	165 667,50
Savivaldybės biudžeto lėšos	74 625,00
Privačios lėšos	

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VALDYMO, STEBĖSENOS IR VERTINIMO TVARKA

VPS VALDYMAS, STEBĖSENA, VERTINIMAS IR KEITIMAI

Už VPS valdymą, stebėseną, vertinimą ir keitimus, vietos projektų atranką atsakinga MVVG „Jurbarkas“. Šioje veikloje MVVG „Jurbarkas“ vadovaujasi Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1K-237, Vietos plėtros strategijų rengimo ir atrankos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2022 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. 1V-672, nuostatais ir kitomis Vidaus reikalų ministerijos ir/ar Centrinės projektų valdymo agentūros parengtomis taisyklėmis, tvarkomis, rekomendacijomis ir pan.

MVVG „Jurbarkas“ valdymo organų struktūrą sudaro: MVVG „Jurbarkas“ narių visuotinis susirinkimas – aukščiausias valdymo organas, MVVG „Jurbarkas“ valdyba – kolegialus valdymo organas (iš valdybos narių yra renkamas MVVG „Jurbarkas“ valdybos pirmininkas), MVVG „Jurbarkas“ vadovas – vienasmenis valdymo organas. Minėtiems organams priskirtos funkcijos apibrėžtos MVVG „Jurbarkas“ įstatuose. VPS administravimui MVVG „Jurbarkas“ turi darbuotojus.

MVVG „Jurbarkas“ visuotinio narių susirinkimo funkcijos:

- Priima sprendimus dėl VPS keitimo;
- Tvirtina MVVG „Jurbarkas“ vadovo pateiktą ataskaitą apie VPS įgyvendinimo eigą;
- Teikia rekomendacijas ir siūlymus MVVG valdybai bei vadovui dėl VPS įgyvendinimo.

MVVG „Jurbarkas“ valdybos funkcijos:

- Svarsto VPS įgyvendinimo ataskaitą;
- Priima sprendimus dėl VPS įgyvendinimo;
- Svarsto ir tvirtina kvietimų teikti vietos projektų paraiškas dokumentaciją (atrankos kriterijus, projektų atrankos procedūras ir kt.);
- Priima sprendimus dėl vietos plėtros projektų sąrašų sudarymo;
- Svarsto vietos projektų pareiškėjų ir vykdytojų skundus bei priima sprendimus;
- Priima sprendimus dėl MVVG „Jurbarkas“ administracijos veiklos.

MVVG „Jurbarkas“ vadovo funkcijos:

- Organizuoja VPS įgyvendinimą, stebėseną ir viešinimą;
- Rengia VPS įgyvendinimo ataskaitas, VPS pakeitimų projektus bei kitus su VPS įgyvendinimu susijusių dokumentus;
- Rengia kvietimų teikti vietos projektų paraiškas dokumentų projektus, juos viešai skelbia;
- Organizuoja vietos projektų atranką, patikrų vietoje atlikimą;
- Organizuoja ir kontroliuoja kitų MVVG „Jurbarkas“ administracijos darbuotojų veiklą;
- Teikia pasiūlymus MVVG „Jurbarkas“ valdybai dėl VPS įgyvendinimo;
- Informuoja Centrinę projektų valdymo agentūrą ir (arba) Vidaus reikalų ministeriją apie VPS įgyvendinimo problemas, o taip pat teikia siūlymus dėl jų sprendimo;
- Rengia VPS administravimo išlaidų poreikio pagrindimą;
- Konsultuoja ir moko potencialius vietos projektų pareiškėjus ir vykdytojus klausimais, susijusiais su vietos projektų rengimu ir vykdymu.

VPS įgyvendinimo metu, bus vadovaujamasi Vietos plėtros strategijų rengimo ir atrankos taisyklių, patvirtintų 2022 m. spalio 28 d. Vidaus reikalų ministro įsakymu Nr. 1V-672, 4.5 papunktyje nurodytais principais:

- partnerystės ir atvirumo – įvairioms socialinėms grupėms bus suteikiamos vienodos galimybės dalyvauti įgyvendinant VPS, siekiama į MVVG „Jurbarkas“ veiklą įtraukti naujų narių.
- lyčių lygybės – MVVG „Jurbarkas“ valdybos nariais yra moterys ir vyrai ir nė vienos iš lyčių atstovų nėra daugiau kaip 60 procentų; vertinami vietos projektai turės atitikti lyčių lygybės principus.
- nediskriminavimo – MVVG „Jurbarkas“ valdybos sudarymo principai, MVVG „Jurbarkas“ sprendimų priėmimo tvarka ir kitos MVVG „Jurbarkas“ įstatų nuostatos užtikrina, kad MVVG „Jurbarkas“ vykdant savo veiklą bus užkirstas kelias bet kokiai diskriminacijai dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ar kitų bruožų ir bus atsižvelgta į jaunimo situaciją bei poreikius; MVVG „Jurbarkas“ įstatų nuostatos leidžia organizacijos veikloje aktyviai dalyvauti neįgaliesiems, vyresnio amžiaus žmonėms, jaunimui bei kitiems, turintiems mažesnes funkcines galimybes arba dėl socialinių priežasčių mažiau įtrauktiems į jiems aktualių sprendimų priėmimą; vertinami vietos projektai turės atitikti nediskriminavimo principus.
- jaunimo dalyvavimo – bent vienas MVVG „Jurbarkas“ valdybos narys bus jaunesnis negu 29 metų ir (arba) deleguotas savivaldybės jaunimo organizacijų tarybos arba savivaldybės jaunimo reikalų tarybos.

VPS įgyvendinimas ir vietos projektų atranka organizuojami vadovaujantis Vidaus reikalų ministerijos patvirtintais teisės aktais ir MVVG „Jurbarkas“ patvirtintu vietos projektų vertinimo ir atrankos vidaus tvarkos aprašu. Nustatytais terminais bus rengiami vietos projektų atrankos planai ir teikiami atsakingoms institucijoms. MVVG „Jurbarkas“ vietos projektų atranką (kvietimų paskelbimo, vietos plėtros projektinių pasiūlymų vertinimo ir vietos plėtros projektų sąrašų sudarymo terminus) planuos ir vykdys atsižvelgdama į VPS nustatytus veiksmų įgyvendinimo terminus taip, kad būtų užtikrinama ne lėtesnė nei dokumentuose nustatyta VPS uždavinių ir veiksmų įgyvendinimo sparta. Bus rengiami ir MVVG „Jurbarkas“ valdyboje tvirtinami kvietimų teikti vietos projektus dokumentai, kuriuose bus nustatyti nediskriminaciniai vietos projektų atrankos kriterijai. Informacija apie kvietimus viešinama nemažiau kaip MVVG „Jurbarkas“ interneto svetainėje <https://vvgjurbarkas.lt> ir socialinio tinklo Facebook paskyroje <https://www.facebook.com/vvgjurbarkas>. Paskelbus kvietimą, bus organizuojami informaciniai renginiai, mokymai ir konsultacijos potencialiems vietos projektų rengėjams. Pateiktus vietos projektus vertins MVVG „Jurbarkas“ vadovo paskirti vertintojai. Vietos projektai bus vertinami remiantis kvietime nustatytais atrankos kriterijais. Vadovaujantis vietos projektų surinktų balų skaičiumi, bus sudaromi finansuojamų vietos projektų sąrašai, į kuriuos patekusių projektų vykdytojai turės teisę gauti finansinę paramą.

VPS stebėseną bus organizuojama vadovaujantis Vidaus reikalų ministerijos patvirtintais teisės aktais. MVVG „Jurbarkas“, atlikdama vietos projektų stebėseną, rinks, analizuos informaciją apie vietos projektų rengimo ir vietos projektų įgyvendinimo eigą. Bus renkama ir sisteminama informacija apie planuotas ir pasiektas rezultato ir produkto rodiklių reikšmes, atrinktus finansuoti ir baigtus įgyvendinti vietos projektus. MVVG „Jurbarkas“ vykdomos vietos projektų stebėsenos tikslas – laiku identifikuoti vietos projektų rengimo ir įgyvendinimo problemas, keliančias riziką VPS tinkamam įgyvendinimui, ir imtis veiksmų šioms rizikoms suvaldyti. Stebėsenai bus naudojami duomenys, pateikti oficialių institucijų (Vidaus reikalų ministerijos, Centrinės projektų valdymo agentūros ir pan.) ir informacinių sistemų bei iš vietos projektų vykdytojų surinkta informacija. VPS

įgyvendinimo metinės ataskaitos bus svarstomos ir tvirtinamos MVVG „Jurbarkas“ visuotiniame narių susirinkime ir teikiamos Vidaus reikalų ministerijai kiekvienais metais iki nustatyto termino pabaigos. VPS įgyvendinimo rezultatai bus paviešinti vietos bendruomenei MVVG „Jurbarkas“ interneto svetainėje <https://vvgjurbarkas.lt> ir socialinio tinklo Facebook paskyroje <https://www.facebook.com/vvgjurbarkas>, susitikimų ir renginių metu. Pilnai įgyvendinus VPS, bus parengta, patvirtinta ir paviešinta galutinė įgyvendinimo ataskaita.

VPS keitimas dažniausiai bus atliekamas MVVG „Jurbarkas“ iniciatyva (iniciatyvos teisę turės nariai, valdyba, vadovas). Teisės aktuose nustatytais atvejais VPS keitimą inicijuos Vidaus reikalų ministerija. MVVG „Jurbarkas“ inicijuos VPS keitimą esant bent vienam iš šių atvejų:

- kai būtina keisti dėl teisės aktų reikalavimų;
- kai VPS įgyvendinimo teritorijoje įvyksta ekonominiai, socialiniai ir (ar) demografiniai pokyčiai, dėl kurių keičiasi VPS įgyvendinimo teritorijos vystymosi poreikiai ir galimybės;
- esant VPS įgyvendinimo ar įgyvendinimo administravimo sunkumų, dėl kurių kyla rizika neįgyvendinti strategijos uždavinių, veiksmų, nepasiekti strategijos įgyvendinimo stebėsenos rodiklių;
- siekiant atsižvelgti į VPS įgyvendinimo vertinimo išvadas ir rekomendacijas. Inicijuojant VPS pakeitimus, bus vadovaujama Vidaus reikalų ministerijos patvirtintuose teisės aktuose nustatytais reikalavimais, įvertinant, ar apskritai strategijos keitimas yra galimas.

VPS keitimo procedūra:

- MVVG „Jurbarkas“ vadovas įvertina ar gautas siūlymas keisti VPS yra galimas pagal teisės aktus, neiškreipia VPS turinio ir planuojamų pasiekti rezultatų, parengia VPS pakeitimo projektą ir teikia rekomendaciją dėl VPS keitimo.
- jei yra poreikis, VPS pakeitimai derinami su Vidaus reikalų ministerija, Centrine projektų valdymo agentūra, socialiniais partneriais, vietos gyventojais;
- jei planuojama keisti VPS tikslą, uždavinius ar veiksmus, MVVG „Jurbarkas“ vadovas kreipiasi į Tauragės regiono plėtros tarybą dėl VPS pakeitimų atitikties Tauragės regiono plėtros planui;
- VPS pakeitimai svarstomi ir priimami sprendimai dėl VPS keitimo MVVG „Jurbarkas“ visuotiniame narių susirinkime;
- MVVG „Jurbarkas“ vadovas VPS pakeitimus teikia Vidaus reikalų ministerijai ir Centrinei projektų valdymo agentūrai;
- MVVG „Jurbarkas“ vadovas vykdo VPS pakeitimų viešinimą.